

Ο αγώνας για το σοσιαλισμό
πρέπει να ξεκινήσει
σήμερα με την οικοδόμηση
της κοινωνικότητας και
της κοινοτικής ζωής

Συνέντευξη με τον Μουσταφά Καρασού

**Academy of
Democratic
Modernity**

A portrait of Mustafa Karasu, a man with a dark mustache and short dark hair, wearing a light blue button-down shirt. He is looking slightly to the left of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing some greenery and a light-colored wall.

Ο Mustafa Karasu, είναι ιδρυτικό μέλος του ΡΚΚ (Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν) και μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΚΚΚ (Ένωση Κοινοτήτων Κουρδιστάν). Σε αυτή την εκτενή συνέντευξη, αναλύει την τρέχουσα κατάσταση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος και τον αντίκτυπο του Τρίτου Παγκόσμιου Πολέμου στη Μέση Ανατολή. Εκτός από τον πόλεμο στην Ουκρανία, συζητά τις συνεχιζόμενες επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην καπιταλιστική νεωτερικότητα¹ και τις κοινωνίες. Επιπλέον, διατυπώνει σημαντικές προοπτικές για τις δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας και τις τρέχουσες προκλήσεις της. Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2023.

¹ Η Νεωτερικότητα, είναι ο τρόπος που εμφανίζεται και συγκροτείται ο ένας κυρίαρχος πολιτισμός της συσσώρευσης πλούτου και εξουσίας σε κάθε εποχή. Η εποχή που ζούμε είναι η καπιταλιστική νεωτερικότητα. Τούτος ο πολιτισμός και η νεωτερικότητα έχουν πάντα υπό την εκμετάλλευσή τους, αλλά και απέναντί τους έναν άλλον (αντι)πολιτισμό, αυτόν της κοινότητας και των δημοκρατικών χαρακτηριστικών, της ηθικής και πολιτικής κοινωνίας. (σ.τ.μ.)

Αυτή η συνέντευξη αναρτήθηκε διαδικτυακά στο site:
<http://democraticmodernity.com/>

Δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2023

Εκδοση:
Academy of Democratic Modernity

Εάν μπορείτε να μας βοηθήσετε να μεταφράσουμε αυτή τη συνέντευξη σε άλλη γλώσσα, επικοινωνήστε μαζί μας.

Πώς αξιολογείτε τις τρέχουσες παγκόσμιες πολιτικές συνθήκες και την κατάσταση του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος; Ποια μελλοντικά σενάρια θεωρείτε πιθανά στο πλαίσιο της πολυπολικής παγκόσμιας τάξης πραγμάτων; Και πώς αξιολογείτε τους διάφορους κρατικούς παράγοντες που δραστηριοποιούνται διεθνώς;

Οι πολιτικές συνθήκες που επικρατούν παγκοσμίως είναι αποτέλεσμα των οικονομικοκοινωνικών εξελίξεων, καθώς και των αγώνων μεταξύ των διαφόρων πολιτικών δυνάμεων και των υφιστάμενων κρατών. Οι πολιτικές εξελίξεις στο πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα χαρακτηρίστηκαν από το ιμπεριαλιστικό στάδιο του καπιταλισμού και τους ανταγωνισμούς μεταξύ των διαφόρων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Το να εξαγουν το δικό τους κεφάλαιο ήταν η προτεραιότητά, γι' αυτό και οι ιμπεριαλιστικές χώρες μοίρασαν σχεδόν ολόκληρο τον κόσμο μεταξύ τους. Αυτό διαμόρφωσε αποφασιστικά τις αρχές του 20ού αιώνα. Η Αγγλία και η Γαλλία, οι οποίες είχαν εξελιχθεί πολύ νωρίς σε καπιταλιστικές, ιμπεριαλιστικές χώρες, είχαν ήδη μοιράσει ένα μεγάλο μέρος του κόσμου μεταξύ τους μέχρι τότε. Η Γερμανία είχε γίνει ιμπεριαλιστική χώρα πολύ αργά και ως εκ τούτου είχε πολύ περιορισμένες αποικίες. Ως μια σχετικά νέα ιμπεριαλιστική χώρα, είχε μια πολιτικοοικονομική επιρροή σε χώρες που μπορούμε να ονομάσουμε ημιαποικίες. Στην κορυφή αυτών των ημιαποικιών βρισκόταν η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η Γερμανία αναπτύχθηκε πολύ γρήγορα στις αρχές του 20ού αιώνα και διέθετε αντίστοιχα μεγάλο κεφάλαιο. Απαιτούσε επομένως ένα μερίδιο του ήδη διαιρεμένου κόσμου ανάλογα με τη δύναμή της. Αυτός ήταν ένας σημαντικός λόγος για τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, σε γενικές γραμμές, ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος αξιολογείται ως πόλεμος για την εκ νέου διαίρεση του κόσμου μεταξύ των ιμπεριαλιστικών χωρών.

Στο τέλος αυτού του πολέμου, οι Σύμμαχοι (Γαλλία, Αγγλία, Ιταλία και Ηνωμένες Πολιτείες- οι τελευταίες εισήλθαν στον πόλεμο σχετικά αργά) ήταν οι νικητές. Η Ρωσία ήταν μέρος αυτής της συμμαχίας στην αρχή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά αποσύρθηκε από τον πόλεμο μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση του 1917. Στον απόηχο της Συνθήκης των Βερσαλλιών, η Γερμανία υποχρεώθηκε να κάνει σημαντικές παραχωρήσεις. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία και η Αυτοκρατορία των Αψβούργων ήταν επίσης μεταξύ των χαμένων του πολέμου, καθώς διαλύθηκαν και μειώθηκαν σημαντικά σε μέγεθος.

Η Ρωσική Επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση περίπου του ενός έκτου του κόσμου από τον έλεγχο του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος. Ταυτόχρονα, το 1929 - μόλις δέκα περίπου χρόνια μετά το τέλος του πολέμου - σημειώθηκε μια σοβαρή οικονομική κρίση που είχε παγκόσμιες επιπτώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, ο φασισμός δυνάμωσε στη βάση του σοβινισμού

και του εθνικισμού στη Γερμανία, η οποία, μεταξύ άλλων, έπρεπε να πληρώσει αποζημιώσεις και είχε χάσει εδάφη με τη Συνθήκη των Βερσαλλιών. Μετά τη μεταβίβαση της εξουσίας, ο φασισμός προετοίμασε τη χώρα πολύ γρήγορα και ολοκληρωμένα για έναν νέο πόλεμο. Στο πλαίσιο αυτό, η γερμανική πολεμική βιομηχανία επεκτάθηκε επίσης με μεγάλη ταχύτητα. Η Γερμανία ξεκίνησε τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με την επίθεση στην Πολωνία το 1939. Μεταξύ άλλων, αυτό έγινε για την επιδίωξη εξουσιαστικών πολιτικών και φυλετικών-ιδεολογικών στόχων. Ακολούθησε ένας πόλεμος εξόντωσης, ο οποίος χαρακτηρίστηκε από ρατσισμό και αντισημιτισμό. Επιπλέον, οι εθνικοσοσιαλιστές ήθελαν να απαλλαγούν από τις βαριές πολεμικές κυρώσεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και να έχουν και πάλι λόγο στη διαίρεση του κόσμου. Υπήρχε και ένας άλλος σημαντικός στόχος: ο αγώνας κατά του κομμουνισμού. Αλλά η Γερμανία, μαζί με τους συμμάχους της, την Ιταλία και την Ιαπωνία, βγήκαν ηττημένες από αυτόν τον πόλεμο το 1945. Μετά από αυτή τη βαριά ήττα, η χώρα διαιρέθηκε σε δύο μέρη, την ΟΔΓ και τη ΛΔΓ [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας]. Παρόλο που η Γαλλία, η Αγγλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν μεταξύ των νικηφόρων δυνάμεων, η Σοβιετική Ένωση - πρώην σύμμαχός τους - ήταν αυτή που κέρδισε τη μεγαλύτερη νίκη. Με την επανάσταση στην Κίνα, λίγο μετά τον πόλεμο που διεξήχθη υπό την ηγεσία του Μάο Τσετούνγκ, το ένα τρίτο του κόσμου βρισκόταν πλέον εκτός του ελέγχου του καπιταλιστικού συστήματος.

Ξεκίνησε έτσι μια νέα φάση πάλης μεταξύ των καπιταλιστικών χωρών και της Σοβιετικής Ένωσης, που συνήθως αναφέρεται ως Ψυχρός Πόλεμος. Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι ΗΠΑ είχαν αναλάβει την ηγεσία του καπιταλιστικού συστήματος. Με επικεφαλής τις ΗΠΑ, οι καπιταλιστικές χώρες σχημάτισαν το 1949 τη συμμαχία του ΝΑΤΟ σε καιρό πολέμου. Με τη σειρά του, υπό την ηγεσία της Σοβιετικής Ένωσης, δημιουργήθηκε το Σύμφωνο της Βαρσοβίας το 1955. Η αντιπαράθεση που γεννήθηκε από το σύστημα προκάλεσε σοβαρά προβλήματα τόσο στις καπιταλιστικές όσο και στις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού. Από τη μία πλευρά, υπήρχε ένας πολιτικός, οικονομικός, κοινωνικός και πολιτιστικός διαχωρισμός μεταξύ αυτών των δύο τμημάτων του κόσμου. Από την άλλη πλευρά, υπήρχαν οι λεγόμενοι πόλεμοι δι' αντιπροσώπων, αλλά και πόλεμοι στους οποίους οι μεγάλες δυνάμεις εμπλέκονταν άμεσα. Αυτές οι δύο πτυχές χαρακτήρισαν τον Ψυχρό Πόλεμο, ο οποίος έμεινε στην ιστορία ως μια περίοδος τεράστιων προβλημάτων για την ανθρωπότητα.

Οι χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού διαλύθηκαν κυρίως λόγω των εσωτερικών τους πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών προβλημάτων. Η αποσύνθεσή τους οδήγησε ταυτόχρονα στο τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Δεδομένου ότι το θέμα αυτό δεν σχετίζεται άμεσα με την ερώτησή σας, δεν θα αναφερθώ αναλυτικότερα στους λόγους της παρακμής του υπαρκτού

σοσιαλισμού.

Με την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού το 1991, η πολιτική ισορροπία του 20ού αιώνα - ή ο Ψυχρός Πόλεμος - έχασε την εγκυρότητα και τη δυναμική της. Τα κενά που προέκυψαν καλύφθηκαν από το καπιταλιστικό σύστημα υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Σήμερα, η πλειονότητα του κόσμου - συμπεριλαμβανομένης της Κίνας και της Ρωσίας - έχει γίνει μέρος του καπιταλιστικού συστήματος. Λόγω των τεχνολογικών επαναστάσεων στην επικοινωνία και την τεχνολογία της πληροφορίας, ο καπιταλισμός έχει πλέον αποκτήσει παγκόσμια κλίμακα. Το χρηματιστικό κεφάλαιο - το σύστημα συσσώρευσης κεφαλαίου που κάνει χρήματα με χρήματα - είναι πλέον η καθοριστική δύναμη του καπιταλισμού. Η ελεύθερη και ασφαλής διακίνηση κεφαλαίων και αγαθών έχει καταστεί ο θεμελιώδης νόμος του παγκόσμιου καπιταλισμού. Δημιουργήθηκε μια κοινωνία που χαρακτηρίζεται πλήρως από την κατανάλωση. Σήμερα, ο καπιταλισμός συντηρεί τον εαυτό του δημιουργώντας συνθήκες κάτω από τις οποίες η κατανάλωση γίνεται ο βασικός τρόπος ζωής.

Υπάρχει ακόμη ένας μικρός αριθμός χωρών που δεν έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο σύστημα ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων και αγαθών. Το Ιράν, αλλά και η Συρία, η Βόρεια Κορέα ή η Κούβα - όλες οι χώρες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ύπαρξης της Σοβιετικής Ένωσης - δεν έχουν ακόμη ενταχθεί πλήρως στο καπιταλιστικό σύστημα. Στις χώρες του Ιράν και της Συρίας, η κρατική παράδοση της Μέσης Ανατολής είναι πολύ έντονη, γι' αυτό και οι κυβερνήσεις προσπαθούν να διατηρήσουν τον καπιταλισμό υπό κρατικό έλεγχο. Η Μέση Ανατολή είναι μια περιοχή που επηρεάζεται περισσότερο από τον άυλο πολιτισμό παρά από τον υλικό πολιτισμό, και ως εκ τούτου η κοινωνική κουλτούρα εξακολουθεί να είναι παρούσα. Για όλους αυτούς τους λόγους, η Μέση Ανατολή δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί πλήρως στον καπιταλισμό μαζί με τον υλιστικό και ατομικιστικό πολιτισμό του. Ωστόσο, η περιοχή δεν συντηρείται από έναν δημοκρατικό πολιτισμό, ούτε από μια κοινοτική οικονομία. Ως εκ τούτου, ταλαιπωρείται από τον κατά βάση καπιταλιστικό και κρατικιστικό πολιτικοκοινωνικό της χαρακτήρα. Με το "ριζοσπαστικό Ισλάμ", υπάρχουν σήμερα ακόμη και δυνάμεις στη Μέση Ανατολή που επιδιώκουν ένα ακόμη πιο δεσποτικό καπιταλιστικό σύστημα, καθώς και την κατανόηση του κράτους ως θεμέλιο της ζωής.

Η πολιτική ισορροπία του Ψυχρού Πολέμου και το status quo που τον συνόδεε δεν υφίστανται πλέον σήμερα. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να μην είναι δυνατή η εγκαθίδρυση μιας νέας πολιτικής ισορροπίας, συμπεριλαμβανομένου ενός αντίστοιχου νέου τύπου status quo, μέσω του οποίου ο παγκόσμιος καπιταλισμός θα μπορούσε να διασφαλίσει την ύπαρξή του μακροπρόθεσμα. Φυσικά, δεν μπορεί να υπάρξει απόλυτο status quo- είναι αναγκαστικά σχετικό από τη φύση του. Υπό τις συνθήκες του παγκόσμιου καπιταλισμού, το σχετικό

καθεστώς θα είναι ακόμη πιο δυναμικό και ευμετάβλητο από ποτέ. Αυτό επιβάλλεται από τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και πολιτικές συνθήκες του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού.

4 Ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ο οποίος διεξάγεται σήμερα στη Μέση Ανατολή, διεξάγεται για την επιβολή μιας νέας πολιτικής ισορροπίας και ενός νέου status quo. Από τη μία πλευρά, είναι ένας πόλεμος εναντίον όλων των κρατών και των πολιτικών δυνάμεων που θεωρούνται εμπόδια στο παγκοσμιοποιημένο καπιταλιστικό σύστημα. Από την άλλη πλευρά, οι δυνάμεις του συστήματος δίνουν επίσης μια μάχη μεταξύ τους. Ιστορικά, οι καταπιεσμένοι λαοί και οι εργαζόμενοι είχαν πάντα καθοριστική επιρροή στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή. Αλλά στον 21ο αιώνα, ο αγώνας όλων των καταπιεσμένων και εργαζόμενων ανθρώπων θα έχει ακόμα μεγαλύτερη επιρροή στην ανάπτυξη της νέας πολιτικής ισορροπίας και του status quo. Η ώρα των λαών έχει έρθει! Μέσα από τον αγώνα των γυναικών για ελευθερία, ο αγώνας των λαών έχει αποκτήσει νέα διάσταση και δύναμη. Ως εκ τούτου, οι αγώνες των αντισυστημικών δυνάμεων θα έχουν επίσης σημαντική επιρροή στην πολιτική ισορροπία και το status quo που θα προκύψει από τον Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ο αγώνας για μια νέα πολιτική ισορροπία που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού θα είναι διαφορετικής φύσης από τους αγώνες του παρελθόντος. Μιλάμε για έναν καπιταλισμό που έχει πάρει παγκόσμιες διαστάσεις. Αυτός ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός είναι ένα σύστημα των πιο στενών σχέσεων και εξαρτήσεων. Επομένως, σε αντίθεση με τον Πρώτο και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν θα υπάρξει διαχωρισμός των καπιταλιστικών δυνάμεων σε εχθρικά στρατόπεδα που θα διεξάγουν σοβαρό πόλεμο μεταξύ τους. Δεδομένου ότι όλες οι πολιτικές και οικονομικές δυνάμεις είναι μέρος αυτού του συστήματος και είναι αδιανόητο να οικοδομήσουν εντελώς ξεχωριστά οικονομικά και πολιτικά συστήματα, όπως έκαναν στο παρελθόν, ο πόλεμος μεταξύ αυτών των δυνάμεων θα είναι διαφορετικός από ό,τι στο παρελθόν. Η φύση του καπιταλισμού σήμερα καθιστά αναγκαίο ο πόλεμος μεταξύ των παγκόσμιων δυνάμεων να διεξάγεται χωρίς διακοπή. Οι δυνάμεις αυτές δεν θα διεξάγουν, όπως στο παρελθόν, ξαφνικούς και πολύ σκληρούς πολέμους για την πλήρη εξόντωση των αντιπάλων τους. Αντίθετα, λόγω της φύσης του καπιταλισμού σήμερα, θα διεξάγουν πόλεμο μεταξύ τους αδιάκοπα. Ενώ στο παρελθόν οι πόλεμοι διεξάγονταν μεταξύ σαφώς οριοθετημένων στρατοπέδων κατά μήκος αδιαμφισβήτητων γραμμών μετώπου, οι σημερινοί πόλεμοι διεξάγονται με τη μορφή ενός ολιστικού συστήματος. Πρόκειται για έναν εντελώς νέο τρόπο διεξαγωγής πολέμου. Επίσης, ο πόλεμος δεν θα επιφέρει μια πολιτική ισορροπία σαφώς οριοθετημένων πλευρών αντίθετων πόλων εξουσίας. Γιατί αυτό είναι αντίθετο με τη φύση του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού.

Αντίθετα, η τοποθέτηση των διαφόρων δυνάμεων μοιάζει με πυραμίδα με ιεραρχική διάταξη. Ωστόσο, λόγω των αντιφάσεων, των συνακόλουθων συγκρούσεων και της συνέχειας των πολύπλευρων συρράξεων, θα υπάρχουν πάντα μετατοπίσεις στα σκαλοπάτια αυτής της πυραμίδας. Η εξουσία που βρίσκεται στο ανώτερο σκαλοπάτι θα πέσει μερικά σκαλοπάτια κάτω μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ενώ μια άλλη εξουσία θα ανέβει. Αυτές οι μετατοπίσεις στην ιεραρχία δεν θα είναι το αποτέλεσμα σοβαρών συγκρούσεων, όπως στον Πρώτο και στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά θα συμβαίνουν στο πλαίσιο ανταγωνισμών και πολέμων χαμηλής έντασης. Η συνειδητοποίηση ότι το σύστημα έχει λάβει παγκόσμιες διαστάσεις και ότι τελικά όλοι βρίσκονται στην ίδια βάρκα δεν θα οδηγήσει, φυσικά, σε μια ειρηνική και αρμονική ύπαρξη μεταξύ των δυνάμεων.

Δεν θα γίνει, όσο υπάρχει καπιταλισμός. Θα υπάρχει ένας αδιάκοπος ανταγωνισμός μεταξύ των καπιταλιστικών δυνάμεων, των μονοπωλίων και των καρτέλ. Αυτός ο αδιάκοπος ανταγωνισμός θα είναι πολύ πιο έντονος. Αλλά η διαδρομή, οι μέθοδοι και το επίπεδο βίας αυτού του αγώνα θα είναι πολύ διαφορετικά από τους αγώνες του παρελθόντος. Ο Πρώτος και ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος διήρκεσαν ο καθένας περίπου τεσσεράμισι με πεντέμισι χρόνια. Ήταν πολύ σκληροί πόλεμοι μεταξύ σαφώς διακριτών παρατάξεων. Μια μεγαλύτερη συνέχιση αυτών των πολέμων θα οδηγούσε στην πλήρη κατάρρευση και των δύο παρατάξεων. Λόγω της τεράστιας κλίμακας της βίας, οι δύο αυτοί πόλεμοι οδήγησαν στην ήττα μιας από τις δύο πλευρές μετά από την προαναφερθείσα μόνο διάρκεια. Ωστόσο, ο πόλεμος που σήμερα αποκαλούμε Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο συνεχίζεται εδώ και περίπου 30 χρόνια.

Αναμφίβολα, ορισμένες από τις σημερινές δυνάμεις του συστήματος θα σχηματίσουν επίσης συμμαχίες δύο ή τριών σε αυτόν τον ανταγωνισμό. Αλλά αυτό δεν πρέπει να εκληφθεί ως ο γνωστός σχηματισμός παρατάξεων. Σήμερα, οι αντίστοιχες σχέσεις και συμμαχίες μεταξύ αυτών των δυνάμεων στοχεύουν πάντα στην αναρρίχηση στην πυραμίδα.

Το σύστημα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού θα έχει πάντα μια καθοδηγητική και ηγετική δύναμη. Μία ή δύο δυνάμεις μπορούν να αναλάβουν αυτόν τον ηγετικό ρόλο. Μπορούμε να ονομάσουμε αυτή τη δύναμη ή αυτές τις δυνάμεις ηγεμονικές δυνάμεις του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Ο ηγέτης του ΡΚΚ Αμπντουλάχ Οτσαλάν μιλάει για μια “αυτοκρατορία του χάους” σε αυτό το πλαίσιο του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Παίρνει τη μορφή μιας αδιάκοπης κρίσης λόγω της φύσης του, ιδίως του βαθμού της καταναλωτικής κοινωνίας που έχει γεννήσει. Ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός χρειάζεται μια ηγεμονική δύναμη ή μια ομάδα ηγεμονικών δυνάμεων για να διατηρηθεί εντός μιας τέτοιας κρίσης. Χωρίς αμφιβολία, η μεγαλύτερη δύναμη εντός του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού θα προσπαθήσει να αναλάβει αυτόν τον

ρόλο. Επί του παρόντος, αυτό συμβαίνει με τις ΗΠΑ, ιδίως με τη βοήθεια της Αγγλίας και διεθνών θεσμών όπως το NATO.

6 Η Κίνα και η Ρωσία, ωστόσο, απορρίπτουν αυτούς τους όρους και διεκδικούν μια πολυπολική τάξη του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Η Ευρώπη θέλει επίσης να της παραχωρηθεί μια θέση επιρροής. Επειδή η Αγγλία απορρίπτει αυτή την απαίτηση, έχει αποχωρήσει από ορισμένους τομείς της ΕΕ. Αντ' αυτού, επιδιώκει να ενωθεί με τις ΗΠΑ στην ηγεσία της προαναφερθείσας αυτοκρατορίας του χάους. Φυσικά, η Κίνα, η Ρωσία ή η Ευρώπη μπορούν επίσης να αναδειχθούν ως ηγεμονικές δυνάμεις στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Μπορεί κάλλιστα να τους δοθεί μια θέση στα ανώτερα σκαλοπάτια της πυραμίδας. Αλλά δεν θα μπορέσουν να σχηματίσουν έναν αντίπαλο πόλο ή αντίπαλες παρατάξεις. Η συμπεριφορά της Κίνας στον πόλεμο μεταξύ της Ουκρανίας και της Ρωσίας το έχει καταστήσει αυτό πολύ σαφές. Η Κίνα μπορεί να πάρει θέση απέναντι στις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους και να σφυρηλατήσει σχέσεις και συμμαχίες για να αποκτήσει κάποιο βαθμό επιρροής. Αλλά δεν επιδιώκει τον στόχο να σχηματίσει μια παράταξη με τη Ρωσία εναντίον του NATO. Επομένως, δεν θα ήταν σωστό να μιλάμε για πολυπολικές πολιτικές σχέσεις στις οποίες υπάρχουν διαφορετικές παρατάξεις, δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης. Αντ' αυτού, μπορούμε να μιλήσουμε για ένα παγκόσμιο σύστημα που έχει πολλούς διαφορετικούς παίκτες. Οι αντίστοιχοι ρόλοι αυτών των παικτών εξαρτώνται από την οικονομική, κοινωνική και πολιτική τους δύναμη.

Στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό, θα υπάρχουν πάντα χώρες που βρίσκονται κοντά η μία στην άλλη. Οι χώρες που δεν έχουν από μόνες τους την απαραίτητη οικονομική και πολιτική επιρροή θα συνάπτουν σχέσεις με άλλες χώρες προκειμένου να εξασφαλίσουν μια πιο πλεονεκτική θέση στο σύστημα για τις ίδιες. Καθώς ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός χαρακτηρίζεται από αδιάκοπους ανταγωνισμούς που είναι εγγενείς στο σύστημα, οι εντάσεις και οι συγκρούσεις θα αυξηθούν. Στο πλαίσιο αυτό, θα γίνουμε μάρτυρες μιας μεγάλης ποικιλίας σχέσεων και συμμαχιών. Είναι όμως προφανές ότι αυτές θα είναι πολύ ασταθείς και επιρρεπείς σε αλλαγές. Ένας φορέας μπορεί να βρίσκεται κοντά σε μια συγκεκριμένη δύναμη για ένα διάστημα, για να συνάψει λίγο αργότερα στενές σχέσεις με μια άλλη δύναμη. Η απουσία ομάδων με πολύ σταθερές σχέσεις οδηγεί αναπόφευκτα σε τέτοιες σχέσεις.

Οι ΗΠΑ και η Αγγλία διαμορφώνουν σήμερα έναν συνασπισμό που παίζει το ρόλο της ηγεμονικής δύναμης στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Ταυτόχρονα, είναι προφανές ότι η Κίνα βρίσκεται σε άνοδο. Λόγω του πληθυσμού και της παραγωγικής της ικανότητας, η Κίνα γίνεται όλο και περισσότερο η μεγαλύτερη οικονομική δύναμη. Πολλοί αναμένουν ότι η χώρα θα καταλάβει τελικά αυτή τη θέση. Αυτό όμως δεν θα καταστήσει άμεσα την Κίνα την ηγεμονική δύναμη στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και

μεσοπρόθεσμα, θα είναι δύσκολο για τη χώρα να ξεπεράσει τις ΗΠΑ όσον αφορά την τεχνολογική ανάπτυξη και την επιθετική στρατιωτική ισχύ. Ως εκ τούτου, είναι απίθανο η Κίνα να καταλάβει την κορυφή της πυραμίδας από πολιτική και στρατιωτική άποψη. Αυτό μπορούμε να το πούμε τουλάχιστον για το πρώτο μισό του 21ου αιώνα. Εφόσον οι ΗΠΑ έχουν καταλάβει την άνοδο της Κίνας, η στρατηγική τους ως απάντηση είναι να μην χάσουν το πλεονέκτημα ισχύος τους από την Κίνα. Είναι απίθανο η Κίνα να ξεκινήσει έναν πόλεμο παρόμοιο με τον Πρώτο ή τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αλλά οι Ηνωμένες Πολιτείες ακολουθούν ήδη μια πολιτική περικύκλωσης και ανασχεσης, για παν ενδεχόμενο. Για το σκοπό αυτό, έχει σχηματιστεί μια πολιτικοστρατιωτική συμμαχία με την Αγγλία, την Ιαπωνία και την Αυστραλία, την οποία μπορούμε επίσης να ονομάσουμε “NATO της Απω Ανατολής”.

Ως εναλλακτική λύση για τις ΗΠΑ ως ηγέτιδα δύναμη του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού ή ως θεμελιωτής μιας νέας παγκόσμιας τάξης πραγμάτων, συζητείται ξανά και ξανά η στρατηγική της Ευρασίας ή οι “Πέντε της Σαγκάης”. Η ομάδα αυτή ιδρύθηκε το 1996 από την Κίνα, το Καζακστάν, το Κιργιστάν, τη Ρωσία και το Τατζικιστάν. Κάποιοι αξιολογούν επίσης ότι πρόκειται για την ίδρυση μιας ξεχωριστής παράταξης. Ωστόσο, πρόκειται για αναλύσεις που αφορούν την πολιτική του 21ου αιώνα και μαρτυρούν έλλειψη κατανόησης της οικονομικής και πολιτικής φύσης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Στην Πεντάδα της Σαγκάης προστέθηκαν με την πάροδο του χρόνου και άλλες χώρες που ενώθηκαν με βάση την οικονομική συνεργασία. Μπορούμε επομένως να κατανοήσουμε αυτή τη δομή ως μια πλατφόρμα στην οποία ορισμένες γειτονικές χώρες έχουν ενωθεί για να συναλλάσσονται οικονομικά μεταξύ τους και να επωφελούνται από τις οικονομικές ευκαιρίες της γεωγραφικής τους εγγύτητας. Οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ της Κίνας και της Ρωσίας, της Ρωσίας και του Ιράν, της Κίνας και του Ιράν, της Κίνας και του Πακιστάν ή της Κίνας και των χωρών της Κεντρικής Ασίας μπορούν να αναχθούν σε αυτό. Η Κίνα και η Ινδία είναι σήμερα δύο δυνάμεις των οποίων οι σχέσεις χαρακτηρίζονται από έντονες εντάσεις και συγκρούσεις. Μεταξύ τους υπάρχουν πολύ σοβαρά προβλήματα. Παρόλα αυτά, μπορούν και οι δύο να είναι μέλη αυτής της πλατφόρμας. Η πλατφόρμα των Πέντε της Σαγκάης, ως ένα πλαίσιο που επιτρέπει στις χώρες μέλη να συνδέσουν τους οικονομικούς τους πόρους και να επωφεληθούν από κοινού από αυτούς, έχει επίσης αντίκτυπο στις πολιτικές τους σχέσεις. Ωστόσο, δεν θα εξελιχθούν σε μια κλειστή πολιτικοστρατιωτική παράταξη.

Είναι γεγονός ότι η Ρωσία και η Κίνα αντιτίθενται από κοινού στην πολιτική των ΗΠΑ. Ωστόσο, μέχρι στιγμής, η Κίνα έχει σκόπιμα επιλέξει να μην υποστηρίξει ανοιχτά τη Ρωσία στον πόλεμο κατά της Ουκρανίας. Αντίθετα, έχει επανειλημμένα εκφράσει ότι θα ήταν επιθυμητή μια λύση μακριά από τον πόλεμο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Κίνα έχει γίνει πλέον μέρος του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Και χώρες όπως η Ρωσία και το Ιράν μπορεί

κάλιστα να καταλήξουν σε ανοιχτή σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό συμβαίνει επειδή αποτελούν μέρος του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού σε πολύ μικρότερο βαθμό. Η Κίνα, από την άλλη πλευρά, επωφελείται σήμερα περισσότερο από την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων και αγαθών, τον πιο θεμελιώδη κανόνα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι ΗΠΑ προσπαθούν να θέσουν εμπόδια στο δρόμο της χώρας, παρόλο που αγωνίζονται για τη συμμόρφωση με αυτόν τον κανόνα σε όλα τα άλλα μέρη του κόσμου.

Το NATO έχει εξελιχθεί σε μια δύναμη που διασφαλίζει την ασφάλεια του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Επεκτείνει συνεχώς τη σφαίρα επιρροής του. Ταυτόχρονα, οι ΗΠΑ χρησιμοποιούν τον ηγετικό τους ρόλο για να δημιουργήσουν παρακλάδια του NATO σε άλλα μέρη του κόσμου. Έχουν ήδη τεθεί οι βάσεις για τη δημιουργία ενός “NATO της Άπω Ανατολής”, η σημασία του οποίου, από την άποψη του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, είναι πλέον πολύ σημαντική. Αυτό φαίνεται από τις πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις που έχουν δημιουργήσει μεταξύ τους οι ΗΠΑ, η Αγγλία, η Αυστραλία και η Ιαπωνία. Επειδή οι σχέσεις αυτές ενέχουν την προοπτική πολιτικών και οικονομικών οφελών, η Γαλλία διαμαρτύρεται ότι δεν αποτελεί μέρος αυτής της συμμαχίας. Αυτό οδήγησε προσωρινά σε μια πολύ σοβαρή κρίση. Πιθανότατα, ορισμένες υποσχέσεις δόθηκαν στη Γαλλία από τις ΗΠΑ και την Αγγλία, καθώς το θέμα αυτό εξαφανίστηκε από την πολιτική ατζέντα λίγο καιρό μετά και οι εντάσεις μειώθηκαν.

Ως κίνημα ελευθερίας, χρησιμοποιείτε τον όρο “Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος” για να αναλύσετε και να κατανοήσετε τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή. Αυτός ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος για τον οποίο μιλάτε περιορίζεται στη Μέση Ανατολή ή έχει διεθνή σημασία;

Ο Rêber Aro [Αμπντουλάχ Οτσαλάν] ορίζει τον “Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο” ως ένα παγκόσμιο πόλεμο του οποίου το κέντρο βρίσκεται στη Μέση Ανατολή. Το κέντρο του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ήταν επίσης κατά βάση στη Μέση Ανατολή, ενώ ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος διεξήχθη κυρίως στην Ευρώπη. Λόγω πολλών παραγόντων, το κέντρο του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου βρίσκεται τώρα στη Μέση Ανατολή. Η Μέση Ανατολή συνδέει την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική. Ιδιαίτερα στον απόηχο της παγκοσμιοποίησης του καπιταλισμού, η Μέση Ανατολή έχει σήμερα ακόμη μεγαλύτερη σημασία λόγω της γεωγραφικής της θέσης μεταξύ αυτών των τριών μεγάλων ηπείρων ή τμημάτων του κόσμου. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα ακόμα δεν έχει καταφέρει να εξασφαλίσει την επιρροή και την υπεροχή της στη Μέση Ανατολή, το αντίθετο σε σχέση με όλα τα άλλα μέρη του κόσμου, όπου το έχει σίγουρα καταφέρει. Η Μέση Ανατολή εξακολουθεί

να αντιστέκεται στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και έτσι προκαλεί σοβαρά προβλήματα στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Στη σημερινή εποχή του καπιταλισμού, έχοντας αποκτήσει παγκόσμιες διαστάσεις και το στάδιο της καταναλωτικής κοινωνίας, το ζήτημα της ενέργειας είναι πιο σημαντικό από ποτέ. Εξαιτίας όλων αυτών των διαφορετικών παραγόντων, η Μέση Ανατολή έχει πολύ μεγάλη σημασία στη διαδικασία αναδιάταξης της παγκόσμιας πολιτικής ισορροπίας. Ιστορικά, οποιοσδήποτε παράγοντας αποκτούσε τον έλεγχο της Μέσης Ανατολής γινόταν μια σημαντική πολιτική, στρατιωτική και οικονομική δύναμη. Ακόμα και σήμερα, είναι αδύνατο να εδραιωθεί η πολιτική ισορροπία και το status quo μιας νέας παγκόσμιας τάξης πραγμάτων χωρίς να υπάρχει πολιτική κυριαρχία στη Μέση Ανατολή. Ούτε θα μπορέσει οποιοσδήποτε παράγοντας να εξελιχθεί στην ισχυρότερη πολιτικοστρατιωτική δύναμη του κόσμου χωρίς τον έλεγχο της περιοχής.

Με την πάροδο του χρόνου, η Μέση Ανατολή έγινε όλο και περισσότερο μέρος της Ευρώπης. Ως εκ τούτου, σήμερα δεν είναι πλέον δυνατόν να κατανοήσουμε την Ευρώπη χωρίς τη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός έχει φέρει τη Μέση Ανατολή σε αυτή τη θέση. Την ίδια στιγμή, παραμένει αναμφισβήτητο ότι η Ευρώπη είναι μια από τις μεγαλύτερες σε επιρροή δυνάμεις, σε όλα τα μέρη του κόσμου λόγω της οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής της ισχύος. Αυτή η εξέλιξη έχει επίσης αυξήσει περαιτέρω τη σημασία της Μέσης Ανατολής. Αυτό συμβαίνει επειδή η περιοχή δεν έχει μόνο παγκόσμια πολιτική και οικονομική επιρροή, αλλά διαθέτει επίσης τεράστια κοινωνική, πολιτιστική και ιδεολογική δύναμη λόγω της ιστορίας της.

Ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος δεν είναι μια σύγκρουση που διεξάγεται μόνο στη Μέση Ανατολή, ακόμη και αν το κέντρο του βρίσκεται εκεί. Αντίθετα, κάθε διαμάχη ή πόλεμος στον κόσμο σήμερα λαμβάνει χώρα ως μέρος του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου, ως μέρος του ανταγωνισμού για τη δημιουργία μιας νέας πολιτικής ισορροπίας στον κόσμο. Ο πόλεμος μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας έχει επίσης μετατρέψει αυτό το μέρος του κόσμου σε μια σημαντική περιοχή σύγκρουσης του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου. Ορισμένοι πολιτικοί παρατηρητές μιλούν σήμερα για μια μετατόπιση του κέντρου του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου στην Άπω Ανατολή. Πρόκειται για μια προσέγγιση που είναι κυρίως οικονομικού χαρακτήρα. Ως αποτέλεσμα, τα κοινωνικά, πολιτιστικά, γεωπολιτικά, πολιτικά και στρατιωτικά χαρακτηριστικά της διαμάχης αγνοούνται. Αναμφίβολα, η σημασία της Άπω Ανατολής έχει αυξηθεί από τη σκοπιά του καπιταλισμού και της νεωτερικότητάς του. Ο καπιταλισμός μπορεί να αναπαραχθεί κυρίως επειδή οι άνθρωποι καταναλώνουν περισσότερο και περισσότερο. Τώρα, οι περισσότεροι άνθρωποι, άρα οι δυνητικοί καταναλωτές, ζουν στην Άπω Ανατολή.

Από τη σκοπιά του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, η περιοχή έχει αυξημένο

ενδιαφέρον κατά μια έννοια, θα γίνει ένα τέρας καταναλωτισμού. Ωστόσο, αυτό δεν μειώνει τη σημασία της Μέσης Ανατολής. Το κέντρο βάρους του Τρίτου Παγκόσμιου Πολέμου δεν έχει μετατοπιστεί στην Άπω Ασία. Όσο η πολιτική ισορροπία και κανένα status quo -όσο σχετικό κι αν είναι- δεν εγκαθιδρύεται στη Μέση Ανατολή, ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος δεν θα τελειώσει.

10

Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι πολυάριθμοι παράγοντες εμπλέκονται σε έναν έντονο, πολυδιάστατο αγώνα στη Μέση Ανατολή: ο πρώτος πόλεμος του Κόλπου, ο οποίος ξεκίνησε με την επέμβαση του Ιράκ στο Κουβέιτ λίγο μετά τον πόλεμο Ιράν-Ιράκ. Η αμερικανική κατοχή του Αφγανιστάν, η επέμβαση στη Μέση Ανατολή που άρχισε το 2003 με επίκεντρο το Ιράκ -ο επακόλουθος έλεγχος του Ιράκ από τις ΗΠΑ-, οι πολιτικές εξελίξεις στη Μέση Ανατολή μετά την Αραβική Άνοιξη το 2011, οι εμφύλιοι πόλεμοι στην Υεμένη και τη Συρία, η τεράστια επιρροή που ασκεί το Ισλαμικό Κράτος (ΙΚ) στο Ιράκ, τη Συρία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα, ο ανταγωνισμός των ΗΠΑ, της Τουρκίας και των αραβικών χωρών έναντι του Ιράν -ο πολυδιάστατος πολιτικός στρατιωτικός αγώνας μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράν, η επιρροή της Ρωσίας στη Συρία, η επιρροή του αγώνα του κουρδικού λαού για ελευθερία πάνω στις πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία, τη Συρία, το Ιράκ και το Ιράν και η επιρροή σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή του πολέμου μεταξύ του τουρκικού κράτους και του κουρδικού κινήματος ελευθερίας. Στη Μέση Ανατολή δεν υπάρχει διαμάχη αποκλειστικά μεταξύ συστημικών δυνάμεων, ούτε απλώς μεταξύ διεθνών και περιφερειακών δυνάμεων. Συνεχίζεται αδιάκοπα και ο αγώνας για ελευθερία και δημοκρατία που διεξάγεται από τους λαούς της Μέσης Ανατολής κατά των διεθνών δυνάμεων και περιφερειακών κρατών. Όλα αυτά τα γεγονότα καθιστούν σαφές ότι το κέντρο του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου βρίσκεται στη Μέση Ανατολή.

Αυτός ο πόλεμος συνεχίζεται για περισσότερα από 30 χρόνια. Ξεκίνησε με την κατάληψη του Κουβέιτ από τον Σαντάμ Χουσεΐν το 1990. Μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου υπήρξαν περιφερειακές συγκρούσεις στα Βαλκάνια και σε διάφορες άλλες περιοχές. Ακολούθησαν επεμβάσεις από τις μεγάλες δυνάμεις του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Αλλά η συνετά σχεδιασμένη έναρξη του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου χρονολογείται από το 1991. Αυτός ο παγκόσμιος πόλεμος διαφέρει σημαντικά από τον Πρώτο και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι δύο τελευταίοι ήταν πόλεμοι που αποσκοπούσαν στην πλήρη ήττα της αντίπαλης πλευράς και διεξήχθησαν με τη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων. Σε αντίθεση με αυτούς τους πολέμους, ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος είναι διαφορετικής φύσης και θα διεξαχθεί σε πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, κάτι που ήδη συμβαίνει -δεν είναι απίθανο να συνεχιστεί για άλλα πέντε έως δέκα χρόνια. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν θα πάρει τη μορφή μιας σκληρής σύγκρουσης στην οποία οι διάφορες δυνάμεις, όλες μέρη του ίδιου συστήματος, θα χωριστούν σε αυστηρά ξεχωριστές παρατάξεις και θα επιστρατεύσουν όλη τους τη δύναμη. Ενώ σε ορισμένες περιοχές υπάρχουν

φανερές ή συγκαλυμμένες συνάψεις συμφωνιών, σε άλλους τομείς υπάρχουν μάχες και αντιπαραθέσεις. Λίγα χρόνια πριν, ο Πούτιν και ο Τραμπ συναντήθηκαν και, κατά μία έννοια, καθόρισαν το πλαίσιο και τους κανόνες της μάχης που θα δώσουν μεταξύ τους. Αλλά λόγω των συγκρουόμενων συμφερόντων στο καπιταλιστικό σύστημα, μια συμφωνία δεν έχει μεγάλη σημασία. Στο πλαίσιο των σημερινών συνθηκών του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, δεν υπάρχουν ούτε αυστηρές εχθρότητες και φατρίες, ούτε σταθερές φιλίες και συμμαχίες. Ως εκ τούτου, τα μέτωπα και οι θέσεις στο πλαίσιο αυτής της διαμάχης μπορούν να αλλάζουν ξανά και ξανά.

Πώς θα περιγράφατε τα βασικά χαρακτηριστικά του παγκόσμιου συστήματος σήμερα;

Η μορφή του σημερινού παγκόσμιου συστήματος προκύπτει από τον χαρακτήρα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Αυτό έχει ως βάση τον ιμπεριαλισμό. Επιδιώκει να κυριαρχήσει σε ολόκληρο τον κόσμο. Η απαίτηση αυτή προκύπτει από την επιδίωξή του για την εξαγωγή αγαθών και την κίνηση του κεφαλαίου. Στον 20ό αιώνα, η κίνηση του κεφαλαίου έγινε από το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο. Κατά τη διάρκεια της εξάπλωσης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, το χρηματιστικό κεφάλαιο (δηλαδή το τραπεζικό κεφάλαιο) δεν έχει γίνει μόνο η δύναμη που διαμορφώνει τη βιομηχανική ανάπτυξη. Αντίθετα, το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο σήμερα κερδίζει χρήμα από το χρήμα και έχει γίνει έτσι η δύναμη που συσσωρεύει τα μεγαλύτερα κέρδη. Η τοκογλυφία, η οποία ιστορικά θεωρούνταν πάντοτε κάτι καταδικαστέο και ρίζα του κακού, έχει γίνει σήμερα η σημαντικότερη οικονομική δύναμη. Αυτή η δύναμη, η οποία χθες είχε τόσο κακή φήμη, είναι σήμερα η πιο σεβαστή και επιδραστική δύναμη στο σύστημα. Έχει αναπτύξει τέτοια τεράστια δύναμη που σήμερα, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, μέσω της πιστωτικής και χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας, ένα άτομο γίνεται πλούσιο, ενώ κάποιος άλλο πέφτει στη φτώχεια. Αν θυμηθούμε ότι ολόκληρη η παγκόσμια οικονομία βασίζεται κυρίως στο δολάριο, μπορούμε να δούμε ξεκάθαρα ότι οι αμερικανικές τράπεζες και τα μονοπώλια -ειδικά η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ- είναι οι προστατευτικές δυνάμεις του παγκόσμιου κεφαλαίου. Το χρηματιστήριο και οι τράπεζες της Αγγλίας επίσης αναμφίβολα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προστασία του παγκόσμιου κεφαλαίου.

Αυτό και μόνο το γεγονός καθιστά σαφές πόσο βρώμικος είναι ο καπιταλισμός και πόσο μεγάλο βάρος είναι, από το οποίο η ανθρωπότητα πρέπει να απαλλαγεί πάση θυσία. Είναι μια έκφραση της σημερινής κοινωνικής, πολιτιστικής και πολιτικής παρακμής το γεγονός ότι η τοκογλυφία έχει γίνει το πλέον προτιμώμενο και επικερδές μέσο εκμετάλλευσης. Ο Rêber Aro το τονίζει αυτό επισημαίνοντας

ότι μόλις στην αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα, αυτός ο σύγχρονος ακρογωνιαίος λίθος του καπιταλισμού υπήρχε προηγουμένως μόνο στο περιθώριο της κοινωνίας και πάντα απεικονιζόταν ως αρνητικό φαινόμενο τόσο στον πολιτισμό όσο και στη λογοτεχνία. Αλλά η άνοδος του σήμερα, σύμφωνα με τον Rêber Apo, αντανακλά το πόσο λάθος είναι το σύστημα του καπιταλισμού.

12 Το καπιταλιστικό ιμπεριαλιστικό σύστημα βασιζόταν στην εξαγωγή αγαθών και την εξάπλωση του κεφαλαίου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μια συγκεκριμένη κουλτούρα. Κατά την περίοδο του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού και της καταναλωτικής κοινωνίας, όχι μόνο το κεφάλαιο και τα αγαθά αλλά και η αντίστοιχη κουλτούρα πρέπει να εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο. Αυτή η κουλτούρα βασίζεται στη διάσπαση της κοινωνίας και στην πορεία της, στην ανάδυση του ατομικισμού, του υλισμού και της κατανάλωσης. Μέχρι αυτή η κουλτούρα να εκδηλωθεί ως ηγεμονική κουλτούρα σε μια χώρα και μια κοινωνία, η τελευταία δεν θα είναι πλήρως διαθέσιμη στον καπιταλισμό. Ήδη στις αρχές του 20ού αιώνα, η Ρόζα Λούξεμπουργκ δήλωσε με ακρίβεια στις αναλύσεις της για τον καπιταλισμό ότι η διάλυση της κοινωνίας είναι η βάση για την εξάπλωση του καπιταλισμού.

Η Λούξεμπουργκ έκανε αυτή την παρατήρηση σε μια εποχή που ο ατομικισμός, ο υλισμός και η καταναλωτική κουλτούρα ήταν ακόμη πολύ πιο αδύναμα από ό,τι σήμερα. Αν λάβουμε υπόψη μας την ανάπτυξη του καπιταλισμού και της καταναλωτικής κοινωνίας μέχρι σήμερα, μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ότι αντιμετωπίζουμε μια μεγαλύτερη πρόκληση από ό,τι στην εποχή της Ρόζας Λούξεμπουργκ. Η εχθρότητα του καπιταλισμού ενάντια στην κοινωνία και κατά συνέπεια ενάντια στην ανθρωπότητα στο σύνολό της, είναι σήμερα σαφέστερη από ποτέ άλλοτε. Και δεδομένου ότι οι άνθρωποι είναι κοινωνικά όντα, πρέπει να αναγνωρίσουν τον καπιταλισμό ως εχθρό της ανθρωπότητας. Ως εκ τούτου, όλοι αυτοί που αποκαλούν τους εαυτούς τους ανθρώπινα όντα πρέπει να θεωρούν απολύτως φυσικό να είναι ενάντια στον καπιταλισμό. Σήμερα, δεν μπορούμε ούτε να αποκαλούμε τους εαυτούς μας ανθρώπους ούτε να μιλάμε για την ανθρωπότητα αν δεν αντιπαχθούμε στον καπιταλισμό.

Ο καπιταλισμός σήμερα κρατιέται όρθιος αυξάνοντας συνεχώς την κατανάλωση. Φυσικά, η βιομηχανία όπλων είναι επίσης μια σημαντική πηγή εισοδήματος για το σύστημα. Αλλά είναι πάνω απ' όλα οι αναριθμητές δυνατότητες κατανάλωσης που υποδηλώνουν ότι η ικανότητα του καπιταλισμού να επιβιώσει εξαρτάται, πάνω απ' όλα, από την κατανάλωση των ανθρώπων. Αν το κέρδος δεν αυξάνεται συνεχώς, αυτό σημαίνει θάνατο για τον καπιταλισμό. Επομένως, ένας σημαντικός τομέας του καπιταλισμού σήμερα ασχολείται με το να κάνει τους ανθρώπους να καταναλώνουν. Ο πολιτιστικός τομέας, μέσω του οποίου τροφοδοτείται ο ατομικισμός, έχει φτάσει σε πρωτοφανείς διαστάσεις. Βρίσκεται επικεφαλής όλων των τομέων που εξασφαλίζουν περισσότερο την επιβίωση του

καπιταλισμού. Οι βιομηχανίες της μόδας και της διαφήμισης είναι επίσης πολύ σημαντικές για τον καπιταλισμό. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο κινηματογράφος και οι σειρές των μέσων ενημέρωσης παίζουν έναν ουσιαστικό ρόλο στη διάδοση μιας ατομικιστικής και υλιστικής κουλτούρας.

Χωρίς την ενίσχυση του ατομικισμού, η κατανάλωση δεν μπορεί να αυξηθεί. Ο ατομικισμός ανοίγει το δρόμο στους ανθρώπους να απαιτούν πάντα περισσότερη κατανάλωση. Όσο ισχυρότερος είναι ο ατομικισμός, τόσο ισχυρότερη είναι η κατανάλωση. Το στάδιο της καταναλωτικής κοινωνίας στο οποίο βρίσκεται σήμερα ο καπιταλισμός σημαίνει ότι ο ατομικισμός και ο υλισμός ωθούνται στα άκρα. Δεν κατακτώνται μόνο οι πόλεις και τα χωριά: Για τη δική του ανάπτυξη και επιβίωση, ο καπιταλισμός πρέπει να εμφυτεύσει τον ατομικισμό και την υλιστική κουλτούρα σε κάθε κύτταρο των ανθρώπων. Επομένως, ο ατομικισμός σήμερα πρέπει να κατακτήσει πλήρως τόσο το μυαλό όσο και το πεδίο της σκέψης των ανθρώπων με πολλούς διαφορετικούς τρόπους! Έτσι, ο σκοπός της ζωής των ανθρώπων γίνεται η απόκτηση καταναλωτικών αγαθών. Σήμερα, οι άνθρωποι αδιανόητα απαιτούν όλο και περισσότερα καταναλωτικά αγαθά. Αυτό φτάνει σε τέτοιο βαθμό που είναι έτοιμοι να κάνουν ακόμη και τα χειρότερα πράγματα -μόνο και μόνο για να μπορούν να καταναλώνουν περισσότερα! Οι άνθρωποι είναι έτοιμοι να πουλήσουν τον εαυτό τους ή τους συνανθρώπους τους γι' αυτό. Στην καταναλωτική κοινωνία, οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν πλέον κανέναν άλλον στόχο ή αξία εκτός από την απόκτηση καταναλωτικών αγαθών. Έτσι, ένας καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής έχει αναπτυχθεί. Τα καταναλωτικά αγαθά πρακτικά παράγονται μόνο σύμφωνα με τις ατομικές απολαύσεις. Ο λόγος γι' αυτό είναι ένα πρωτοφανές επίπεδο στο οποίο έχει φθάσει σήμερα ο ατομικισμός. Και αυτό το επίπεδο πρέπει να αυξάνεται συνεχώς. Στην ουσία, αυτό σημαίνει μια αδιάκοπη επίθεση του ατομικισμού στην ανθρωπότητα. Μέσω αυτού, οι κοινωνικές αξίες που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας και η σχετική κουλτούρα πρόκειται να καταστραφούν. Από την πρώτη εμφάνιση των φυλών, οι άνθρωποι ζούσαν κοινοτικά για το 98% της ιστορίας τους. Ως εκ τούτου, ο κοινοτικός πολιτισμός είναι πολύ ισχυρά ριζωμένος στους ανθρώπους. Αυτό, είναι επίσης ο λόγος, σύμφωνα με τον Rêber Apo, για τον οποίο η ανθρωπότητα δεν μπορεί ποτέ να καταστραφεί εντελώς. Διότι η ιστορικά ανεπτυγμένη κουλτούρα θα επαναστατήσει οπωσδήποτε εναντίον του.

Ο αντικοινωνικός και αντι-ανθρώπινος χαρακτήρας του καπιταλισμού μαζί με την τάση του να καταστρέφει κάθε ηθική αξία, δεν θα γίνει ποτέ αποδεκτός από την ανθρωπότητα. Οι άνθρωποι σίγουρα θα καταργήσουν αυτό το σύστημα. Αλλά για να συμβεί αυτό, πρέπει να τους γνωστοποιηθεί πολύ καλά το πραγματικό πρόσωπο του καπιταλισμού. Αν ένα τέτοιο βρώμικο και καταδικαστέο σύστημα μπορεί ακόμα να διατηρηθεί, αυτό δείχνει ότι δεν έχει καταγγελθεί ακόμη αρκετά διεξοδικά. Αυτό δείχνει ότι ο καπιταλισμός δεν έχει χάσει ακόμη εντελώς τη νομιμοποίησή του στην κοινωνία. Επομένως, είναι απαραίτητο σήμερα

να δείξουμε πόσο κακό κάνει ο καπιταλισμός στην κοινωνία. Αναμφίβολα, ο καπιταλισμός υπάρχει εξαιτίας της εκμετάλλευσης. Με αυτόν τον τρόπο κερδίζει την ηγεμονία στην κοινωνία και εξασφαλίζει την ύπαρξή του. Αλλά το να περιγράφουμε τον καπιταλισμό μόνο ως ένα σύστημα εκμετάλλευσης δεν αρκεί. Είναι απαραίτητο να επισημάνουμε συγκεκριμένα και ολοκληρωμένα ότι αυτό το σύστημα καταστρέφει την ηθική, τη συνείδηση και όλες τις κοινωνικές και ανθρώπινες αξίες, όπως ο νόμος, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η αδελφοσύνη, ο οικογενειακός δεσμός, η φιλία, οι σχέσεις γειτονιάς, η αγάπη και ο σεβασμός. Για τον άνθρωπο, που καταλαμβάνεται από τον ατομικισμό, τίποτα άλλο δεν υπάρχει εκτός από το να σκέφτεται το δικό του συμφέρον και τον εαυτό του. Οι ηθικές-ιδεατές αξίες χάνουν έτσι εντελώς το νόημά τους. Το νόημα της ζωής συνίσταται μόνο στην κατανάλωση υλικών αξιών. Όλες οι ανθρώπινες σχέσεις βασίζονται μόνο στην επιδίωξη των δικών μας συμφερόντων. Ακόμα και η σχέση μεταξύ άνδρα και γυναίκας μετασχηματίζεται δια μέσου μιας εντελώς υπερβολικής σεξουαλικότητας σε μια σχέση που δεν έχει πια καμία ταύτιση με την αγάπη και τον σεβασμό, και αντ' αυτού έχει να κάνει μόνο με την αμοιβαία κατανάλωση. Μέσα από αυτή την υπερβολική μορφή σεξουαλικότητας, δημιουργείται ένα σύστημα ανδρικής ηγεμονίας. Η γυναίκα μετατρέπεται σε αντικείμενο σε αυτό το σύστημα. Σύμφωνα με τον Rêber Apo, στην καπιταλιστική νεωτερικότητα, η γυναίκα μετατρέπεται σε βασίλισσα όλων των αντικειμένων. Ο ίδιος δείχνει ότι αυτό το σύστημα βασίζεται επομένως στην εχθρότητα κατά της γυναίκας και στη γυναικοκτονία.

Για χιλιετίες, οι γυναίκες έχουν υποστεί καταπίεση, ηγεμονία και αδικία. Καμία κοινωνική ομάδα δεν έχει βιώσει ποτέ ισοδύναμη καταπίεση. Ως εκ τούτου, ο Rêber Apo αναφέρεται στις γυναίκες ως την πρώτη καταπιεσμένη τάξη και το πρώτο καταπιεσμένο έθνος. Αν ήταν να ειπωθούν όλα όσα έχουν γίνει στις γυναίκες στα διάφορα μέρη του κόσμου όλοι και όλες θα τραυματιζόμασταν επί τόπου. Από αυτήν την άποψη, κανείς δεν μπορεί πραγματικά να κατανοήσει την έννοια της ανθρωπότητας εάν δεν καταλαβαίνει και δεν αισθάνεται την οδύνη που υπέστησαν οι γυναίκες κατά τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας. Χωρίς αυτό, κανένα ιδανικό και ηθική αξία δεν μπορεί να βρει την κατάλληλη έκφρασή της. Όλα τα προβλήματα της ανθρωπότητας που υπάρχουν σήμερα δεν μπορούν να γίνουν κατανοητά αν οι συνέπειες της ηγεμονίας επί των γυναικών δεν αναγνωριστούν, και η θέση της γυναίκας στην κουλτούρα, στον κόσμο της σκέψης, και η σύνδεσή της με τη ζωή όλων των ανθρώπων παραμένουν θολές. Για τον λόγο αυτό, ο Rêber Apo αποκαλεί την Jineolojî -την επιστήμη των γυναικών- τη βάση όλων των κοινωνικών επιστημών. Νέες και σωστές κοινωνικές επιστήμες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μόνο στη βάση αυτής της επιστήμης της γυναίκας. Χωρίς αυτήν, οι κοινωνικές επιστήμες θα παραμείνουν στρεβλές και ανεπαρκείς. Χωρίς τη Jineolojî, όχι μόνο τα κοινωνικά προβλήματα της ανθρωπότητας, αλλά και όλα τα άλλα υπάρχοντα προβλήματα δεν θα κατανοηθούν σωστά. Ως εκ τούτου, η Jineolojî είναι η επιστήμη που μπορεί να

αποκαλύψει καλύτερα τις κεντρικές πτυχές για τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Η σωτηρία της γυναίκας και της ανθρωπότητας είναι στενά συνδεδεμένες. Και οι δύο αντιπροσωπεύουν διαφορετικές πτυχές του συνόλου. Η απελευθέρωση της ανθρωπότητας δεν θα πετύχει όσο η ελευθερία της γυναίκας ως στρατηγική, πνεύμα και εγγενής αξία δεν θα αντιπροσωπεύει την ελευθερία του πνεύματος και την αξία όλων των ανθρώπινων όντων. Μέχρι η ανθρωπότητα και η αντίστοιχη κοινωνικότητά της να ακολουθήσουν αυτό το μονοπάτι, η ελευθερία της γυναίκας δεν θα πραγματοποιηθεί πλήρως.

Ο καπιταλισμός δεν βελτίωσε την κατάσταση των γυναικών. Αναμφίβολα, οι δημοκρατικές λαϊκές επαναστάσεις στην Ευρώπη, που βασίστηκαν στην Αναγέννηση και τη Μεταρρύθμιση, οδήγησαν σε μια νέα αφύπνιση και των γυναικών. Ο Rêber Aro αρνείται να δει την Αναγέννηση και τη Μεταρρύθμιση ως εξελίξεις που διαμορφώθηκαν από την αστική τάξη. Στο βιβλίο του *Beyond State, Power and Violence*, γράφει: “Το κίνημα της Αναγέννησης, της αναζωογόνησης, που αρχίζει με τον δέκατο πέμπτο αιώνα, είναι στην πραγματικότητα το τελευταίο παιδί μιας φυλής χιλιάδων ετών, της οποίας η προγονική μητέρα και ο προπάτορας προέρχονταν από την Ανατολή. Το να πιστεύει ότι κατάγεται από Ευρωπαίους “Αδάμ και Εύα” είναι ένα θεμελιώδες λάθος. Ίσως πάλι να είναι ένα παιδί της Ανατολής που γεννήθηκε στην εξορία. Ένα πράγμα είναι βέβαιο: η Αναγέννηση είναι η επιταχυνόμενη συνέχεια του 13ου και 14ου αιώνα. Δεν μεγαλώνει στα παλάτια των βασιλιάδων και των επισκόπων, στα αντίγραφα της Ρώμης, αλλά στα αγροτικά μοναστήρια και στα νεοεμφανιζόμενα πανεπιστήμια των πόλεων. Ούτε οι πολιτικοστρατιωτικές δυνάμεις ούτε η οικονομική ισχύς των φεουδαρχών εμπόρων είναι καθοριστικές για την αφύπνισή τους. Τα αγροτικά μοναστήρια και τα αστικά πανεπιστήμια είναι ανεξάρτητοι χώροι εργασίας, οι οποίοι αυτοτροφοδοτούνται από τη δική τους εργασία, στους οποίους ανθίζει μια φιλελεύθερη συνείδηση και οι οποίοι υποστηρίζονται και τρέφονται από τον απλό λαό, επειδή εναποθέτει τις ελπίδες του σε αυτά. Θα πρέπει να τονιστεί η ακόλουθη πτυχή: ο δρόμος προς την Αναγέννηση δεν περνά μέσα από τα παλάτια των βασιλιάδων και την εκκλησία, αλλά μέσα από τα κοινοτικά σχολεία του απλού λαού. Ούτε η τάξη των φεουδαρχών ούτε η αστική τάξη δίνουν αυτόν τον δρόμο, η τελευταία δεν υπάρχει ακόμη καθόλου”.

Όσο περισσότερο αναπτύσσεται ο καπιταλισμός και προσπαθεί να συντρίψει την κοινωνικότητα, τόσο ισχυρότερες είναι οι επιθέσεις εναντίον των γυναικών, δηλαδή εναντίον της δύναμης που κρατάει τη ζωή ενωμένη. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα μετατρέπεται έτσι σε ένα ειδικό σύστημα πολέμου κατά των γυναικών. Προκειμένου να καταστρέψει κάθε κοινωνικότητα, η γυναίκα μετατρέπεται σε σεξουαλικό αντικείμενο από τη μια πλευρά, ενώ από την άλλη πλευρά, φροντίζει να την κάνει όλο και πιο εξατομικευμένη. Ο καπιταλισμός μπορεί να καταστρέψει την κοινωνικότητα ή την κοινωνική κουλτούρα μοναχά επιτιθέμενος στις γυναίκες και στερώντας τη θέση τους ως δημιουργού και

συντηρητή της ζωής και της κοινωνικής κουλτούρας. Μόλις ο καπιταλισμός φτάσει στο στάδιο της καταναλωτικής κοινωνίας, οι επιθέσεις κατά των γυναικών παίρνουν πρωτοφανή έκταση λόγω των λεπτών μορφών που χρησιμοποιούνται. Στη βάση του ατομικισμού, επιχειρείται η διάδοση μιας λανθασμένης αντίληψης της ελευθερίας. Έτσι, μιλάμε για μια πραγματικότητα που είναι διαφορετική από το ελεύθερο άτομο μέσω του οποίου αναδύεται η κοινωνικότητα και αποκτά το πραγματικό της νόημα. Με τη βοήθεια του ατομικισμού αποκομμένου από την κοινωνία και της λανθασμένης κατανόησης της ελευθερίας, δημιουργείται ένα άτομο αποδυναμωμένο απέναντι στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και συνεπώς μια αδύναμη γυναίκα. Υπάρχει μια διαλεκτική σχέση μεταξύ του ελεύθερου ατόμου και της κοινοτικής ζωής. Το ένα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς το άλλο. Ή φαίνεται να υπάρχει λανθασμένα. Αυτή η παραποιομένη μορφή κοινωνικότητας, η οποία υπήρχε στη Σοβιετική Ένωση με ορισμένους τρόπους, καταπνίγει το άτομο. Ο ατομικισμός και η λανθασμένη κατανόηση της ελευθερίας καταστρέφουν την κοινωνικότητα -αποδυναμώνουν το άτομο και έτσι του στερούν την ελευθερία.

Ο αγώνας του φεμινισμού τα τελευταία 200 χρόνια, ο οποίος στόχευε κυρίως στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών και διεξήχθη ενάντια στην ηγεμονία του άνδρα, περιελάμβανε μεγάλες προσπάθειες και οδήγησε επίσης σε ορισμένες επιτυχίες. Ειδικότερα, η σημασία που δόθηκε στις γυναίκες από τις αριστερές πολιτικές δυνάμεις ενίσχυσε την ύπαρξη του φεμινισμού σε κάποιο βαθμό. Αλλά επειδή ο αγώνας δεν διεξήχθη στη βάση μιας ολοκληρωμένης ιδεολογικής και θεωρητικής θεμελίωσης με ένα σύστημα ιδεών που να ανταποκρίνεται σε αυτό, η ελευθερία των γυναικών -με την πραγματική έννοια- μπόρεσε να επιτευχθεί μόνο σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Ένα τμήμα του φεμινισμού ενσωματώθηκε στο σύστημα από τη φιλελεύθερη ιδεολογία του καπιταλισμού. Ο Rêber Apo αναφέρεται σε εκείνα τα τμήματα του φεμινισμού που δεν έγιναν μέρος της καπιταλιστικής νεωτερικότητας ως την πραγματική σοσιαλιστική γραμμή των γυναικών. Ωστόσο, μέσα από την ολοκληρωμένη ανάλυσή του της θέσης που κατέχουν οι γυναίκες στην ιστορική-κοινωνική πραγματικότητα, ο Rêber Apo έχει αποδώσει στις γυναίκες την ιδεολογία της γυναικείας απελευθέρωσης με την οποία μπορούν να διεξάγουν με επιτυχία τον αγώνα τους για ελευθερία. Ένα κοινωνικό κίνημα μπορεί να γίνει ικανό να ξεπεράσει όλα τα εμπόδια και να πετύχει τους στόχους του αν δημιουργήσει ένα ιδεολογικό θεωρητικό υπόβαθρο για το ίδιο. Ο αγώνας για την ελευθερία των γυναικών, ο οποίος αναπτύχθηκε με βάση την ιδεολογία της απελευθέρωσης των γυναικών του Rêber Apo, μπόρεσε όχι μόνο να αυξήσει την ταχύτητα του δικού της αγώνα, αλλά και να δώσει μια εντελώς νέα δυναμική στον κοινωνικό αγώνα όλης της ανθρωπότητας. Χωρίς να διεξάγει έναν αγώνα για την ελευθερία και τη δημοκρατία βασισμένο στην ελευθερία των γυναικών, όλες οι μορφές του αγώνα θα ενσωματωθούν αναπόφευκτα στο καταπιεστικό σύστημα. Η ζωή της κοινωνίας πρέπει να μετατραπεί σε μια δημοκρατική, κοινωνική ζωή βασισμένη

στη γυναικεία ελευθερία. Μόνο τότε θα γίνει πραγματικότητα η ελεύθερη ατομική και κοινοτική ζωή. Η ηγεμονία επί των γυναικών διατηρείται διακριτικά μέσω πολυδιάστατων πεδίων της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Ως εκ τούτου, κανένας πραγματικά αποτελεσματικός αγώνας ενάντια στον καπιταλισμό δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς αγώνα για την ελευθερία, τη δημοκρατία και το σοσιαλισμό που βασίζεται στην ελευθερία των γυναικών.

Ένας άλλος πυλώνας του καπιταλιστικού συστήματος είναι η εχθρότητά του προς τη φύση. Η φύση έχει καταστεί το πιο βασικό αντικείμενο εκμετάλλευσης στον καπιταλισμό. Ο καπιταλισμός είναι συνώνυμο του βιομηχανισμού². Αυτό με τη σειρά του σημαίνει την απεριόριστη και ανεξέλεγκτη εχθρότητα προς τη φύση. Αυτό είναι αντίθετο με την πρώτη θεμελιώδη φιλοσοφία των ανθρώπων, η οποία βασίζεται στην οικειότητα με τη φύση. Κατά συνέπεια, ο ανιμισμός³ δεν είναι ένας πρωτόγονος τρόπος θεώρησης των πραγμάτων, αλλά αντιπροσωπεύει τον πιο κατάλληλο τρόπο νοηματοδότησης. Αν θέλουμε να κατανοήσουμε τους ανθρώπους και την κοινωνία, πρέπει να αναλύσουμε και να κατανοήσουμε σωστά την ανιμιστική προοπτική. Στο πλαίσιο του καπιταλισμού, η σχέση μεταξύ φύσης και κοινωνίας ή μεταξύ φύσης και ανθρώπου, έχει κατακερματιστεί όσο ποτέ άλλοτε στην ιστορία μας. Ο καπιταλισμός απεικονίζει τη φύση ως ένα τέρας που πρέπει να τεθεί υπό έλεγχο. Μέσω της νοοτροπίας και της πρακτικής του καπιταλισμού, η βιομηχανοποίηση παρουσιάζεται ως κάτι ιερό. Αυτό υιοθετήθηκε επίσης από τη σοσιαλιστική θεωρία και τον υπαρκτό σοσιαλισμό. Ως εκ τούτου, ο υπαρκτός σοσιαλισμός αντιπροσωπεύει μια από τις μεγαλύτερες παραποιήσεις. Το άτομο, το οποίο χάνει τη σχέση του με τη φύση, γίνεται τελικά ένα ον χωρίς καμία ηθική αξία και συνείδηση. Αυτός ο τρόπος αλληλεπίδρασης με τη φύση έχει επίσης ενισχύσει τη νοοτροπία της εξουσίας και της ηγεμονίας. Έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της καταπίεσης και της κυριαρχίας επί των γυναικών και της κοινωνίας.

Είναι απαραίτητο να αποσαφηνιστεί συνολικά η εχθρότητα του καπιταλισμού απέναντι στην φύση. Με την καπιταλιστική νεωτερικότητα, αυτή η εχθρότητα έχει φτάσει στο απόλυτο αποκορύφωμά της. Δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τις επιθέσεις κατά της φύσης μόνο ως περιβαλλοντικό ζήτημα. Αντίθετα, πρόκειται για ένα θεμελιώδες φιλοσοφικό-ιδεολογικό πρόβλημα. Έχει άμεσο αντίκτυπο στον τρόπο σκέψης και ζωής της κοινωνίας. Ο Rêber Aro αποκαλεί την οικολογική συνείδηση την πιο θεμελιώδη μορφή ιδεολογικής συνείδησης. Η σύγχρονη άποψη του ανθρώπου για τη φύση βασίζεται στην αποξένωσή του από την κοινωνία και

2 Η έννοια του βιομηχανισμού δηλώνει την ιδεολογία και την πρακτική που χρησιμοποιεί την βιομηχανία όχι σαν παραγωγή κάλυψης αναγκών αλλά σαν διαδικασία αύξησης του κέρδους. Εφόσον η βιομηχανία αυξάνει το κέρδος τότε ασχέτως αναγκών πρέπει να πολλαπλασιάσουμε και να εφαρμόσουμε παντού και πάντα τη βιομηχανία. (σ.τ.μ.)

3 Ανιμισμός: Ένα όνομα που δόθηκε σε όλες τις "θρησκείες" των πρώτων φυλών και σήμαινε ότι αυτές οι φυλές έβλεπαν τα πάντα έμψυχα. Δεν υπάρχει διαχωρισμός ύλης και πνεύματος αλλά όλα είναι ένα. Ανιμα=Ψυχή=Πνοή (σ.τ.μ.)

την ιστορία. Ακριβώς όπως η ηγεμονία επί των γυναικών, η αποξένωση από τη φύση και η ηγεμονία επί αυτής είναι η πηγή πολλών καταστροφικών εξελίξεων σήμερα. Ο καπιταλισμός οδήγησε αυτή την εξέλιξη στο αποκορύφωμά της. Ως εκ τούτου, το πρόβλημα υπερβαίνει κατά πολύ την εκμετάλλευση της φύσης. Είναι ένα φιλοσοφικό και ιδεολογικό πρόβλημα. Η ζημιά που έχει προκληθεί στη φύση έχει φθάσει σε ένα επίπεδο μέσω του οποίου οι δεσμοί της εξέλιξης της φύσης, της ανθρωπότητας και της κοινωνίας μπορούν να διαρραγούν. Έτσι, ο καπιταλισμός είναι εχθρός της κοινωνίας και της ανθρωπότητας και από αυτή την άποψη.

Ένα άλλο θεμελιώδες πρόβλημα που δημιουργήθηκε από το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα είναι οι εισοδηματικές ανισότητες τόσο μεταξύ των διαφόρων χωρών όσο και εντός των επιμέρους χωρών. Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού -ή χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού- είναι η συγκέντρωση του πλούτου, η οποία αυξάνεται μέρα με τη μέρα. Ενώ στο παρελθόν, το 10% του πληθυσμού κατείχε το 60% του πλούτου, σήμερα το πλουσιότερο 1% είναι αυτό που τον κατέχει. Η ίδια κατάσταση ισχύει και για τις διαφορές μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών και των άλλων περιοχών του κόσμου. Μερικές χώρες έχουν ένα όλο και μεγαλύτερο μερίδιο του παγκόσμιου πλούτου. Σήμερα, πολυάριθμα μονοπώλια είναι πλουσιότερα από υπάρχοντα κράτη. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Rêber Apo μιλάει για το πώς οι άνθρωποι συνήθιζαν να ζουν υπό τον έλεγχο ενός μόνο βασιλιά που ζούσε μια πολυτελή ζωή, αλλά ο αριθμός των βασιλιάδων έχει πλέον αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Η τεράστια αύξηση της διαφοράς στον πλούτο μεταξύ των διαφόρων χωρών και στο εσωτερικό των χωρών προκαλεί δυστυχία και δυσφορία μεταξύ των ανθρώπων και θέτει πολλούς από αυτούς σε υπαρξιακές δυσκολίες. Είναι προφανές ότι αυτό δημιουργεί κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα που θα γίνουν ακόμη πιο έντονα στο μέλλον.

Σήμερα, ο υλισμός και η καταναλωτική κοινωνία έχουν πάρει τέτοιες διαστάσεις που υπάρχουν τεράστιες μετακινήσεις προσφύγων από πολλές χώρες προς τα μέρη όπου συγκεντρώνεται όλος ο πλούτος. Οι άνθρωποι αποδέχονται ακόμη και τον θάνατο για να φτάσουν σε αυτές τις χώρες. Η αποικιοκρατία και ο ιμπεριαλισμός έχουν καταστρέψει την εσωτερική ισορροπία όλων των χωρών. Η βάση για να είναι οι χώρες αυτόρκες έχει καταστραφεί. Μέσω της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού, οι λαοί αυτού του κόσμου εμποδίζονται να αναπτυχθούν σύμφωνα με την αντίστοιχη δυναμική τους. Σε όλες αυτές τις χώρες έχει καταστραφεί ο βιοπορισμός των ανθρώπων. Αυτές οι κοινωνίες, ανεξαρτήτως, οδηγούνται να γίνουν μέρος του υλιστικού πολιτισμού και να ενδώσουν στην κατανάλωση υλικών αγαθών. Με στόχο την επίτευξη αυτού του στόχου, οι άνθρωποι κατευθύνονται προς την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά συνέπεια, οι προσφυγικές κινήσεις εκεί έχουν ενταθεί. Δείτε λοιπόν τι συμβαίνει: Οι πλούσιες χώρες εξαθλιώνουν τμήματα της γης, ενώ

ταυτόχρονα κάνουν την κατανάλωση υλικών αγαθών ως τη μοναδική αξία και στόχο όλης της ανθρωπότητας. Και στη συνέχεια κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να σταματήσουν τις προσφυγικές μετακινήσεις που προκύπτουν! Έτσι προκύπτει η ιστορικά πιο βαριά τραγωδία και μια τεράστια αντίφαση. Μπορεί οι πλούσιες χώρες να θεωρούν τις προσφυγικές ροές, οι οποίες ξεπερνούν ένα ορισμένο αριθμό ατόμων, ως αιτία για τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα στο εσωτερικό τους. Ως εκ τούτου, εμποδίζουν την άφιξη νέων προσφύγων, όταν η ανάγκη τους για φτηνό εργατικό δυναμικό ικανοποιείται. Μπορούν να επισημάνουν κάποιους θεμιτούς λόγους για να το κάνουν αυτό μεταξύ των δικών τους κοινωνιών. Αλλά είναι προφανές ότι οι πλούσιες χώρες δημιούργησαν το πρόβλημα. Ως εκ τούτου, οι εχθρικές και αποκλειστικές συμπεριφορές απέναντι στους πρόσφυγες δεν είναι ούτε ηθικά αποδεκτές ούτε συμβατές με την ανθρώπινη συνείδηση. Αυτό είναι απλά απαράδεκτο. Αυτό δείχνει επίσης για άλλη μια φορά ότι η καπιταλιστική νεωτερικότητα είναι ένα μεγάλο βάρος για όλη την ανθρωπότητα και η πηγή όλων των προβλημάτων. Ωστόσο, αυτή η κατάσταση μπορεί να επιλυθεί μέσω της δίκαιης κατανομής του παγκόσμιου πλούτου. Βέβαια, αυτό είναι αδύνατο στο πλαίσιο του καπιταλισμού. Η απεριόριστη επιδίωξη του κέρδους και ο συνεχής ανταγωνισμός στον καπιταλισμό το εμποδίζουν αυτό. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα πρέπει να ξεπεραστεί για να λυθεί αυτό το πρόβλημα!

Πώς αποτιμάτε την πανδημία COVID-19; Και πώς αξιολογείτε τον αντίκτυπο της στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και τις κοινωνίες;

Ο COVID-19 ήταν μια εμπειρία από την οποία ολόκληρη η ανθρωπότητα μπορεί να διδαχθεί πολλά μαθήματα. Έγινε για άλλη μια φορά φανερό πόσο επικίνδυνη είναι η καπιταλιστική νεωτερικότητα για την ανθρωπότητα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, έδειξε ότι η πρακτική εμπειρία είναι πάντα ο καλύτερος δάσκαλος.

Έχουν ήδη γίνει πολλές συζητήσεις σχετικά με τους λόγους για την εμφάνιση του COVID-19. Συχνά λέγεται ότι ο ιός αυτός δημιουργήθηκε σε κινεζικό εργαστήριο. Λέγεται επίσης ότι οι καπιταλιστικές χώρες εξαπέλυσαν σκόπιμα τον COVID-19 στην ανθρωπότητα προκειμένου να απαλλαγούν από όλους τους ηλικιωμένους που, λόγω του μεγάλου αριθμού τους, είχαν υποστεί τεράστιο κόστος. Είναι γνωστό ότι οι ΗΠΑ έχουν εξαπλώσει διάφορους ισχυρισμούς. Άλλες πηγές έχουν επίσης διαδώσει την κατηγορία ότι ο COVID-19 ήταν ένα βιολογικό όπλο που αναπτύχθηκε από τις καπιταλιστικές χώρες και χρησιμοποιήθηκε από τις ΗΠΑ συνομοσιακά στην Κίνα. Αναμφίβολα, ο καπιταλισμός δεν έχει ηθικές και ανθρώπινες αξίες ή συνείδηση. Μια νοοτροπία που καθιστά δυνατή τη χρήση πυρηνικών όπλων κατά της ανθρωπότητας μπορεί να κάνει κάθε είδους κακό. Το σύστημα του καπιταλισμού και οι δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων των κρατών, είναι ικανά να κάνουν τα πάντα για την ενίσχυση των δικών τους

συμφερόντων. Ως εκ τούτου, δεν μπορούμε να αρνηθούμε οριστικά τη θέση ότι ο COVID-19 δημιουργήθηκε σκόπιμα από καπιταλιστικούς παράγοντες.

Αλλά από τη δική μας σκοπιά είναι ζωτικής σημασίας να γνωρίζουμε ή να προβλέπουμε ότι η καπιταλιστική μέθοδος παραγωγής και ο τρόπος ζωής θα παράγουν σίγουρα τέτοιες ασθένειες. Οι καπιταλιστές θα κάνουν κάθε είδους κακά πράγματα όταν είναι απαραίτητο, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης όπλων για την εξάπλωση ασθενειών. Αυτές είναι σκόπιμες πράξεις του καπιταλισμού. Αλλά αυτό είναι θεμελιωδώς σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η δομή του καπιταλισμού είναι αυτή που καθιστά αυτές τις εξελίξεις δυνατές κατ' αρχάς. Ο καπιταλισμός ενεργεί σύμφωνα με το νόμο του απεριόριστου κέρδους. Για να το πετύχει αυτό, είναι έτοιμος να καταστρέψει τα πάντα. Το πιο επικίνδυνο σε αυτό το πλαίσιο είναι οι επιθέσεις του καπιταλισμού στη φύση, δηλαδή, το γεγονός ότι θεωρεί τη φύση ως αντικείμενο εκμετάλλευσης. Ο εκβιομηχανισμός είναι η ιδεολογία του καπιταλισμού με την οποία νομιμοποιεί την εκμετάλλευση της φύσης. Αυτό είναι μια ιδεολογική επίθεση στη φύση, όπου η φύση τοποθετείται ως ένα άγριο αντικείμενο που είναι προς εκμετάλλευση. Ακριβώς όπως η ανδρική-ηγεμονική νοοτροπία, με τον ίδιο τρόπο ηγεμονική νοοτροπία υπάρχει σε σχέση με τη φύση. Αυτή είναι μια απεριόριστη μορφή κυριαρχίας η οποία είναι ικανή να καταστρέψει ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ο εκβιομηχανισμός είναι ικανός για την παραγωγή των πιο ποικίλων ασθενειών. Είναι ικανός να παράγει ακόμα χειρότερες ασθένειες από τον COVID-19.

Κατά πάσα πιθανότητα, ο COVID-19 είναι μια ασθένεια που παράγεται από τον τρόπο παραγωγής που βασίζεται στη νοοτροπία του εκβιομηχανισμού. Μπορούν ίσως να ληφθούν προφυλάξεις κατά των βιολογικών όπλων που παράγονται σκόπιμα και κατά των πανδημικών ασθενειών, αλλά ενάντια στην εμφάνιση των ασθενειών που παράγει ο εκβιομηχανισμός, τίποτα δεν μπορεί να γίνει εκ των προτέρων. Μόνο αν ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής τελειώσει και εγκαθιδρυθεί μια κοινοτική οικονομία που βασίζεται στην οικολογική βιομηχανία, θα είναι δυνατόν να αποφευχθούν οι ασθένειες που παράγει ο εκβιομηχανισμός. Και όχι μόνο αυτό αλλά: Ο άνθρωπος θα μπορέσει επίσης να αποφύγει την πλήρη καταστροφή του οικοσυστήματος στο οποίο βασίζεται η ζωή.

Είναι πιο σωστό να υποθέσουμε ότι ο COVID-19 είναι αποτέλεσμα του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Επομένως, θα αγωνιστούμε όχι μόνο ενάντια σε όλες τις κακές συνέπειες του καπιταλισμού, αλλά άμεσα ενάντια σε αυτό το σύστημα. Κάνοντας αυτό, θα αποστέρησουμε επίσης όλους τους καπιταλιστές -αυτούς που ευθύνονται για όλες αυτές τις φρικαλεότητες- από τον βιοπορισμό τους.

Αν δούμε την εμφάνιση του COVID-19 με αυτόν τον τρόπο, γίνεται προφανές ότι η υπέρβαση του καπιταλισμού είναι απαραίτητη για να συνεχίσει να υπάρχει η ανθρωπότητα. Σήμερα ο κόσμος ήδη συζητά εντατικά το γεγονός ότι ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, και η συνακόλουθη περιβαλλοντική καταστροφή, πρωτοστατεί στην κλιματική αλλαγή. Τα οικολογικά κινήματα παλεύουν ιδιαίτερα με αυτό. Πρόκειται φυσικά για πολύ σημαντικούς αγώνες που γίνονται σε αυτό το πεδίο. Αλλά η ανθρωπότητα πρέπει να τεθεί σε κίνηση ακόμη πιο έντονα ενάντια στον καπιταλισμό. Ο COVID-19 έδειξε πόσο επείγον έχει γίνει αυτό. Αν είμαστε αληθινά πρόθυμοι να αντλήσουμε μαθήματα από τον COVID-19· αν είμαστε αληθινά αφοσιωμένοι στη μνήμη όλων των ανθρώπων που σκοτώθηκαν από αυτή την πανδημία και αν αντιλαμβανόμαστε στην πραγματικότητα τις τρομερές συνέπειες του COVID-19 και τους πιθανούς κινδύνους του καπιταλισμού, τότε εμείς πρέπει να δημιουργήσουμε μια ακόμη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για αυτό το θέμα μεταξύ των ανθρώπων ώστε να αρχίσουν να κινητοποιούνται.

Δεν αρκεί πλέον να ορίσουμε τον καπιταλισμό απλώς ως ένα σύστημα εκμετάλλευσης. Αυτό είναι σίγουρα μια σημαντική πτυχή, γιατί αυτή η εκμετάλλευση έφερε τον καπιταλισμό στο σημερινό του σημείο. Αλλά η κριτική και η πάλη ενάντια στον καπιταλισμό πρέπει να διεξαχθεί με πιο διαφοροποιημένο και ολοκληρωμένο τρόπο. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να οδηγήσουμε τον αντικαπιταλιστικό αγώνα πιο αποτελεσματικά μέσα σε ευρύτερους κοινωνικούς κύκλους. Στο όνομα της κοινωνικής ευημερίας, ο καπιταλισμός έδωσε υλικές ευκαιρίες σε ορισμένα κοινωνικά στρώματα, διατηρώντας έτσι τον εαυτό του ζωντανό. Σήμερα, παρατηρούμε ότι ορισμένες πτυχές του καπιταλισμού επικρίνονται για να σωθεί το ίδιο το σύστημα. Ακόμη και κάποιοι καπιταλιστές αποκαλούν τώρα τον καπιταλισμό κακό. Καταδεικνύουν ανοιχτά τις εισοδηματικές ανισότητες που προκαλεί το σύστημα και δωροδοκεί την κοινωνία με επιδόματα, να το πω έτσι, για να “κρατηθεί όρθιος” ο καπιταλισμός. Προσπαθούν να το πετύχουν αυτό με τη βοήθεια όρων όπως «σοσιαλδημοκρατία» και «κράτος πρόνοιας».

Είναι κρίσιμο να κατανοήσουμε τον καπιταλισμό όχι μόνο ως σύστημα εκμετάλλευσης, αλλά ως επίθεση στο σύνολο της φύσης, της κοινωνίας και της ανθρωπότητας, απειλώντας την ολοκληρωτική καταστροφή όλων. Αυτή η πτυχή πρέπει να έρθει στο φως πολύ περισσότερο. Ο COVID-19 έχει θέσει μια σημαντική βάση γι' αυτό. Δείχνοντας στους ανθρώπους τους λόγους για την εμφάνιση και τις συνέπειες του COVID-19, πρέπει να κάνουμε σαφείς τους τεράστιους κινδύνους για το μέλλον της ανθρωπότητας. Εν τω μεταξύ, να ζεις με τον καπιταλισμό σημαίνει να ζεις δίπλα-δίπλα με τον θάνατο. Αυτό δεν αφορά μόνο τον θάνατο ατόμων, αλλά και την καταστροφή όλης της ανθρωπότητας. Αυτό δεν είναι προπαγάνδα. Είναι ένας άμεσα απτός κίνδυνος. Επομένως, όλοι οι κοινωνικοί κύκλοι που βλάπτονται από τον καπιταλισμό -ειδικά οι εκμεταλλεόμενοι

εργαζόμενοι, οι γυναίκες που είναι εξαιρετικά αντικειμενοποιημένες από το αρσενικό-ηγεμονικό σύστημα, και όλοι οι περιβαλλοντικοί ακτιβιστές- πρέπει να συνεχίσουν τον αντικαπιταλιστικό αγώνα. Δεν είναι πλέον η ώρα να αγωνίζονται για καλύτερες ευκαιρίες ή βελτιώσεις στο καπιταλιστικό σύστημα. Ο καπιταλισμός σήμερα είναι ζήτημα ύπαρξης ή όχι για την ανθρωπότητα. Είναι απλά αδύνατο να ζεις μέσα στον καπιταλισμό. Ο COVID-19 έχει σκοτώσει ίσως δέκα εκατομμύρια ανθρώπους μέχρι σήμερα, αλλά ο καπιταλισμός μπορεί να δημιουργήσει μια πανδημία αύριο που θα οδηγήσει στον θάνατο εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων. Αν δεν ξεπεραστεί ο καπιταλισμός, θα προκύψουν εύκολα μεταδοτικές ασθένειες που θα σκοτώσουν εκατομμύρια ανθρώπους σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Δεν πρόκειται για υπερβολική δήλωση, αλλά για αναπόφευκτη συνέπεια των επιθέσεων του καπιταλισμού στη φύση. Η ανθρωπότητα είναι το αποτέλεσμα της φυσικής εξελικτικής διαδικασίας. Αυτό που ονομάζουμε άνθρωπος δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα μιας εξέλιξης που κράτησε εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Εάν οι κρίκοι αυτής της εξελικτικής αλυσίδας σπάσουν, οι άνθρωποι απλώς θα εκμηδενιστούν, όπως και οι δεινόσαυροι.

Σήμερα, υπάρχουν παντού αναφορές για την τήξη στους πόλους, την κλιματική αλλαγή και τις αλλαγές στην ατμόσφαιρα. Όλα αυτά είναι παρατηρήσιμα και επιστημονικά ανιχνεύσιμα φαινόμενα. Ποιος μπορεί να πει με σιγουριά ότι υπό καπιταλιστικές συνθήκες δεν θα προκύψουν απρόβλεπτοι ιοί;

Αντιθέτως, μπορούμε να πούμε με μεγάλη βεβαιότητα ότι ο καπιταλισμός θα δημιουργήσει ακριβώς τέτοιους ιούς και μεταδοτικές ασθένειες. Επομένως, εκτός από τη διάσταση εκμετάλλευσης του καπιταλισμού, είναι απολύτως απαραίτητο να αναγνωρίσουμε τον σαφή και οξύ κίνδυνο που επιφέρει αυτό το σύστημα και να ξεκινήσει ένας αγώνας επιβίωσης ενάντια στον καπιταλισμό. Το να κάνουμε τη ζωή ενός και μόνο ανθρώπου το μέτρο της έκτασης του κινδύνου θα σήμαινε τελικά να προδώσουμε την ανθρώπινη και κοινωνική μας φύση. Αυτό που αποτελεί μεγάλο χρονικό διάστημα για τον μεμονωμένο άνθρωπο αντιπροσωπεύει μόνο ένα πολύ, πολύ σύντομο χρονικό διάστημα για την ανθρωπότητα. Τώρα μιλάμε για έναν πολύ, πολύ οξύ, δηλαδή άμεσο κίνδυνο για ολοκληρή την ανθρωπότητα. Λέμε ότι -ξεκινώντας από την αντίστοιχη αίσθηση ευθύνης για την ανθρωπότητα- πρέπει επειγόντως να ξεκινήσουμε μια εξέγερση ενάντια στον καπιταλισμό.

Ο COVID-19 θα έπρεπε να είχε οδηγήσει στην ευρέως διάδοση και διεξαγωγή αυτής της συζήτησης. Λόγω της παγκόσμιας εξάπλωσης του ιού, ειδικά στις χώρες όπου κυριαρχεί ο καπιταλισμός, αυτές οι συζητήσεις έγιναν σε κάποιο βαθμό. Αλλά επειδή η προσοχή δεν ήταν στραμμένη στον οξύ κίνδυνο του καπιταλισμού, η ευθύνη του δεν προβληματίσε επαρκώς. Αυτό οφείλεται επίσης στην πολύ ελλιπή μας επίγνωση για τη φύση του καπιταλισμού. Πολλά θέματα

συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της COVID-19 πανδημίας: Η εκμετάλλευση από τον καπιταλισμό, τα προβλήματα υγείας που παράγει, η αδικία στον τομέα της υγείας, η έλλειψη προετοιμασίας για πανδημίες, η έλλειψη ευαισθησίας για τους ηλικιωμένους που πλήττονται ιδιαίτερα. Σε αυτή τη βάση, υπήρχε επίσης κριτική στον ίδιο τον καπιταλισμό και στις κυβερνήσεις των καπιταλιστικών χωρών. Αλλά η ανθρωπότητα δεν έχει συνειδητοποιήσει επαρκώς ότι διακυβεύεται υπαρξιακή απειλή. Επομένως, δεν μπορέσαμε να προχωρήσουμε πέρα από τις καθημερινές προφυλάξεις και ανησυχίες για την ασφάλειά μας προς τη δημιουργία μιας ευρύτερης κοινωνικής νοοτροπίας και ενός κινήματος που μπορεί να εξαλείψει τους κινδύνους του καπιταλισμού.

Ο COVID-19 είχε δημιουργήσει ένα περιβάλλον στο οποίο η κοινωνία θα μπορούσε να ήταν καλύτερα μορφωμένη για τον καπιταλισμό και η οργή τους εναντίον αυτού του συστήματος θα μπορούσε να ενισχυθεί. Οι άνθρωποι είχαν αρχίσει να αναρωτιούνται τι τους είχε φέρει σε αυτή την κατάσταση, επειδή η ζωή άλλαξε έντονα από τον COVID-19. Οι άνθρωποι μπορούσαν ξαφνικά να δουν με ακρίβεια όλα όσα λέμε εδώ και χρόνια για τον καπιταλισμό, και αυτό οφειλόταν εν μέρει στην ξαφνική εμφάνιση του ιού. Αλλά οι αντισυστημικές δυνάμεις δεν μπόρεσαν να εκμεταλλευτούν αυτή την κατάσταση.

Αυτό πρέπει να γίνει αντιληπτό ως αδυναμία όλων των σοσιαλιστικών, δημοκρατικών, γυναικείων και οικολογικών κινήματων. Πρέπει να υπάρξει ισχυρότερη αντιπαράθεση πάνω σε αυτά τα ζητήματα, και πρέπει να αναπτυχθούν ιδέες που έχουν τη δύναμη να επιφέρουν μια αλλαγή στη νοοτροπία και να υποχρεώσουν την κοινωνία να κινητοποιηθεί.

Στον απόηχο της πανδημίας COVID-19, η κατάσταση του συστήματος υγείας ήταν το πιο συζητημένο θέμα σε διάφορες χώρες. Έγινε φανερό ότι η τρέχουσα κατάσταση του συστήματος υγείας είναι τεράστιο πρόβλημα για όλους στην περίπτωση εξαιρετικά μεταδοτικών ασθενειών. Αυτή η συνειδητοποίηση οδήγησε τους ανθρώπους να πιστεύουν ότι χρειάζονται επείγουσες αλλαγές στο σύστημα υγείας. Κατά μια έννοια, μπορούμε να περιγράψουμε τα ανθρώπινα όντα ως ζωντανά από μέρα σε μέρα, που πρέπει να ικανοποιούν τις ανάγκες τους κάθε μέρα εκ νέου. Η υγεία είναι μία από αυτές τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες. Γι' αυτό λογικά, η υγεία είναι κορυφαία προτεραιότητα για τον άνθρωπο. Φυσικά, αυτό ισχύει και για τα πιο διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια. Επομένως, η υγεία είναι ένας παράγοντας που μπορεί να έχει τη μεγαλύτερη θετική ή αρνητική επίδραση στους ανθρώπους. Ο COVID-19 κατέστησε σαφές ότι η αντίληψη στην οποία βασίζεται αυτή τη στιγμή ο τομέας της υγείας είναι αντίθετη με τα συμφέροντα της ανθρωπότητας. Ο τομέας της υγείας έχει μεταμορφωθεί σε ένα εργαλείο για το κέρδος και την εκμετάλλευση. Αυτό δείχνει ξεκάθαρα πόσο πολύ αυτό το πεδίο είναι πλέον ενάντια στην ανθρωπότητα. Επομένως, οι άνθρωποι μπορούν να αντιπαχθούν πρώτα στον καπιταλισμό σε αυτό πεδίο. Δεν δέχονται

ότι οι καπιταλιστικοί νόμοι πρέπει να ισχύουν για τον τομέα της υγείας. Έχοντας αυτό κατά νου, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι ο COVID-19 παρέχει την ώθηση για θεμελιώδεις αλλαγές στον τομέα της υγείας. Έτσι, μπορεί να γίνει απαίτηση αυτός ο τομέας της υγείας να υποβληθεί άμεσα σε κοινωνικό έλεγχο.

Ο τομέας της υγείας πρέπει να βρίσκεται σε θέση να εξυπηρετεί την κοινωνία. Όταν διεκδικούμε κάτι τέτοιο, δεν μιλάμε για κρατικοποίηση αυτού του τομέα. Κρατικοποίηση και κοινωνικοποίηση δεν είναι ένα και το αυτό. Πρέπει να πάρουμε ξεκάθαρη θέση απέναντι σε αυτή τη διαστρεβλωμένη και ψευδή κατανόηση που συσκοτίζει την ουσία του κράτους. Δεν είναι δύσκολο εγχείρημα να κοινωνικοποιηθεί ένας τέτοιος τομέας. Έλεγχος σε όλους τους θεσμούς του τομέα της υγείας μπορούν απλώς να διασφαλιστούν από υγειονομικά συμβούλια που αποτελούνται από εκπροσώπους όλων των ομάδων και φορέων του κλάδου της υγείας. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να υπάρχουν δημοτικά υγειονομικά συμβούλια καθώς και περιφερειακά και γενικά συμβούλια υγείας. Τα μέλη αυτών των συμβουλίων είναι όλα δημοκρατικά εκλεγμένα. Ο σύλλογος γιατρών εκλέγει τους δικούς του εκπροσώπους, όπως και οι νοσηλεύτες και οι άλλες επαγγελματικές ομάδες του χώρου. Οι καθηγητές της ιατρικής, άλλοι επαγγελματίες υγείας και εκπρόσωποι υγείας που εκλέγονται από τον πληθυσμό σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο –όλοι αποτελούν μέρος αυτών των υγειονομικών συμβουλίων. Η γενική πολιτική υγείας, οι επενδύσεις σε αυτόν τον τομέα και η εγγύηση των υπηρεσιών υγείας ρυθμίζεται από αυτά τα υγειονομικά συμβούλια. Όλα τα ιδρύματα υγείας λειτουργούν με βάση τους κανόνες που έχουν θεσπίσει τα συμβούλια υγείας. Η διοίκηση των αντίστοιχων θεσμών είναι δημοκρατική και καθορίζεται από τους ανθρώπους που εργάζονται εκεί, χωρίς εξαίρεση. Στις συναντήσεις των υγειονομικών συμβουλίων, καθορίζονται οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων φορέων, ο αριθμός των ατόμων που θα είναι επικεφαλής ενός ιδρύματος και οι δεξιότητες που πρέπει να έχουν. Φυσικά, οι ίδιοι οι εκπρόσωποι και οι ειδικοί του χώρου μπορούν να πουν καλύτερα πώς θα λειτουργήσουν αυτά τα συμβούλια και τα ιδρύματα υγείας επαγγελματικά και αποτελεσματικά. Όταν όλα αυτά γίνονται στη βάση συμβουλίων και δημοκρατικά εκλεγμένης διακυβέρνησης, μπορούμε πραγματικά να μιλήσουμε για έναν τομέα υγείας που κοινωνικοποιείται και ανήκει στο κοινό. Όλες οι άλλες αντιλήψεις της κοινωνικοποίησης είναι λανθασμένες και διαστρεβλωμένες. Η κοινωνικοποίηση του τομέα της εκπαίδευσης και όλοι οι άλλοι τομείς μπορούν επίσης να βασίζονται σε ένα παρόμοιο σύστημα.

Γνωρίζουμε επίσης ότι ο COVID-19 έχει οδηγήσει σε αλλαγές και σε ορισμένους άλλους τομείς στη δουλειά και τη ζωή. Με τη βοήθεια των ΜΜΕ δημιουργήθηκαν νέοι τρόποι ζωής και συνήθειες κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Οι συγκεκριμένες αλλαγές μπορούν να αναλυθούν καλύτερα από άτομα που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα. Καθώς οι άμεσες επιπτώσεις του COVID-19 εξασθενούσαν, ή εφόσον τελείωσε, υπήρχε φυσικά, μια επιστροφή σε ορισμένες

συνήθειες. Αλλά ο COVID-19 οδήγησε σε μόνιμες αλλαγές.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε τα εξής για αυτό το θέμα: Ο COVID-19 οδήγησε στην αμφισβήτηση και την αποδυνάμωση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Όταν το λέμε αυτό, δεν εννοούμε τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Μάλλον, το θέμα μας είναι ότι η προσπάθεια του καπιταλισμού να παρουσιαστεί ως ιδεολογικά και πολιτισμικά η θετική δύναμη για την ανθρωπότητα, έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα. Για εμάς, αυτό το σύστημα δεν έχει καμία νομιμότητα, γιατί στρέφεται κατά της κοινωνίας και των ανθρώπων. Έχει αποδειχθεί πόσο σωστά και δικαιολογημένα είναι όλα αυτά που λέμε οι πρεσβευτές της κοινωνικότητας. Πρέπει να σημειώσουμε ότι τέτοια φαινόμενα έχουν εμφανιστεί ακόμη και σε δυνάμεις που οι ίδιες επωφελούνται από τον καπιταλισμό. Εάν δεν ληφθούν οι κατάλληλες προφυλάξεις, θα υπάρξουν ακόμη πιο σοβαρές πανδημίες και πολύ πιο σοβαρές καταστροφές στο όχι πολύ μακρινό μέλλον λόγω του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και του νεωτερισμού. Η αμφισβήτηση και η αυξημένη ευαισθητοποίηση από την εποχή του COVID-19 μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλες λαϊκές εξεγέρσεις σε μια τέτοια κατάσταση. Το να μπορούν να προβλέψουν και να προετοιμαστούν γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό για τις αντισυστημικές δυνάμεις.

25

Πώς αξιολογείτε τον πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας;

Ηρωσική στρατιωτική επιχείρηση κατά της Ουκρανίας καταδεικνύει ότι ο Παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός απέχει σήμερα πολύ από την αναγκαία πολιτική ισορροπία και το αντίστοιχο status quo. Με τον πόλεμο Ρωσίας-Ουκρανίας, ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος έφτασε σε νέα διάσταση. Η έκβαση αυτού του πολέμου θα έχει σίγουρα αντίκτυπο στην πολιτική ισορροπία που βρίσκεται ακόμη υπό διαμόρφωση.

Αν και ο πόλεμος αυτός μπορεί να φαίνεται σαν πόλεμος μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας, στην πραγματικότητα είναι πόλεμος μεταξύ της Ρωσίας και του NATO. Κάθε μέρα που περνάει, το γεγονός αυτό γίνεται όλο και πιο προφανές. Η Ρωσία διεκδικεί μια πλεονεκτική θέση στη νέα πολιτική ισορροπία του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, η οποία βρίσκεται ακόμη στα σκαριά. Στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό, η Ρωσία επιμένει σε μια θέση ως αυτόνομη, ακόμη και ανεξάρτητη δύναμη. Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η Σοβιετική Ένωση, η σημερινή Ρωσία, ήταν μια υπερδύναμη. Στον τομέα των πυρηνικών όπλων, ήταν ισότιμη με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, η Ρωσία επιδίωξε να διατηρήσει την επιρροή της στα παλαιά σοβιετικά κράτη, προκειμένου να διατηρήσει, αν και όχι στον ίδιο βαθμό με πριν, την προηγούμενη θέση της. Για το λόγο αυτό, η Ρωσία διεξήγαγε

στρατιωτικές επιχειρήσεις στον Καύκασο και εδραίωσε την ηγεμονία της εκεί. Παράλληλα, εξασφάλισε τον έλεγχο της Αζοφικής Θάλασσας και της Κριμαίας. Σε όλες αυτές τις στρατιωτικές επιχειρήσεις δεν υπήρξε καμία πραγματικά σοβαρή αντίδραση από άλλες χώρες. Ως αποτέλεσμα, η Ρωσία αύξησε την πίεσή της στην Ουκρανία. Από ιστορική άποψη, η Ουκρανία έπαιζε πάντα σημαντικό ρόλο για τη Ρωσία. Ειδικότερα, για τους ιστορικούς δεσμούς με τους Σλάβους, η Ουκρανία είναι ένα σημαντικό έδαφος. Αυτό ισχύει και για τις σχέσεις της Ρωσίας με την Ευρώπη. Για το λόγο αυτό, η Ρωσία ανέκαθεν έθετε το ζήτημα μιας δυνητικά εχθρικής Ουκρανίας που προσπαθεί να περιορίσει και τελικά να περικυκλώσει τη Ρωσία. Για να το αποφύγει αυτό, η Ρωσία στηρίχθηκε στην κατοχή της Ουκρανίας και στην εγκατάσταση εκεί μιας κυβέρνησης που θα εξαρτιόταν από αυτήν. Η Ρωσία υπέθεσε ότι θα ήταν επιτυχής σε αυτό, παρά την κριτική που ασκήθηκε σε μια τέτοια επιχείρηση.

Αλλά η Ρωσία υπό την ηγεσία του Πούτιν έκανε τεράστιο λάθος. Υπέθεσε ότι λόγω της θέσης της. Ρωσίας, ως μέρος του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, οι άλλες δυνάμεις δεν θα διακινδύνευαν τον πλήρη αποκλεισμό και την περικύκλωση της, παρά τις προβλεπόμενες αποδοκιμασίες. Ορισμένοι πολιτικοί αναλυτές πιστεύουν ότι το NATO προκάλεσε τη Ρωσία. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση της Ρωσίας, τέτοια συμπεράσματα μπορούν ασφαλώς να εξαχθούν. Αλλά αν λάβουμε υπόψη τη σημασία της Ουκρανίας για τη Ρωσία και τον στόχο του Πούτιν να βοηθήσει τη Ρωσία να ανακτήσει την παλιά της δύναμη, μπορούμε να κατανοήσουμε αυτόν τον πόλεμο ως αποτέλεσμα της πολιτικής του Πούτιν. Αυτό είναι σίγουρα καταλληλότερο.

Η Ρωσία ανακοίνωσε επίσημα την προσάρτηση ορισμένων εδαφών. Ωστόσο, το NATO - παρά την απροθυμία ορισμένων χωρών - υποστηρίζει την Ουκρανία με τρόπο που επιτρέπει στη χώρα την ανακοπή της Ρωσίας και την καθιστά καταστροφή για αυτήν. Στο πλαίσιο της σημερινής πραγματικότητας του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, μπορούμε να πούμε ότι ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας είναι ένας πολύ σοβαρός πόλεμος. Κανονικά, δεν ανταποκρίνεται στον σημερινό χαρακτήρα του συστήματος, το γεγονός ότι διεξάγονται τόσο βαριοί πόλεμοι μεταξύ παγκόσμιων δυνάμεων. Αλλά μέχρι ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός να επιτύχει τελικά τη νέα του πολιτική ισορροπία, τέτοιες σοβαρές συγκρούσεις είναι αρκετά πιθανές από καιρό σε καιρό. Δεν θα ήταν σωστό, ωστόσο, να συμπεράνουμε ότι ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος στο σύνολό του θα πάρει έναν τέτοιο χαρακτήρα. Η αντίληψη για την πολιτική και τον αγώνα της προηγούμενης ιστορικής εποχής δεν έχει ακόμη ξεπεραστεί πλήρως. Η τελική διαβεβαίωση για την κατανόηση της πολιτικής που αντιστοιχεί στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό βρίσκεται ακόμη στα σκαριά. Κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής φάσης, οι συγκρούσεις μπορεί να προκύψουν ακούσια και σε διάφορα μέρη.

Αλλά αυτό δεν θα οδηγήσει σε πολεμικές συγκρούσεις του είδους που συνέβησαν στον Πρώτο και στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, στις οποίες σαφώς διαχωρισμένες φατρίες επιδιώκουν να εξοντώσουν πλήρως η μία την άλλη. Η Κίνα ασκεί κριτική στο NATO και είναι πολύ πιο κοντά στη Ρωσία όσον αφορά την παγκόσμια πολιτική της αλλά δεν υποστηρίζει πλήρως τη Ρωσία σε αυτή τη σύγκρουση. Σκόπιμα δεν έχει συνάψει πολεμική συμμαχία με τη Ρωσία. Η Ρωσία, εν τω μεταξύ, είναι πρόθυμη για συμβιβασμό, στον οποίο θα περιλαμβάνεται η τοποθέτηση της Ουκρανίας σε θέση που δεν θα αντιτίθεται στη Ρωσία και θα υπάρχει κάποιο καθεστώς αυτονομίας για το ρωσόφωνο πληθυσμό που ζει κατά μήκος των ρωσικών συνόρων. Και η Ουκρανία και το NATO θα συμφωνήσουν σε έναν συμβιβασμό που θα τερματίσει τη ρωσική απειλή για την Ουκρανία και θα αναγνωρίζει την κυριαρχία της Ρωσίας στην Ουκρανία εντός των σημερινών συνόρων της. Ακόμα κι αν η Ρωσία είναι περισσότερο πληγμένη από αυτόν τον πόλεμο, ωστόσο ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός αντιμετωπίζει επίσης πολυάριθμα προβλήματα εξαιτίας του πολέμου. Ως εκ τούτου, αυτό το σύστημα θα ήθελε, αν είναι δυνατόν, ο Πούτιν να καταλάβει το μάθημα που πήρε η Ρωσία και να τερματίσει τον πόλεμο εγκαίρως.

Είναι σημαντικό να αναλογιστούμε ότι αυτός ο πόλεμος είναι συνέπεια της εθνοκρατικής αντίληψης.

Ως έθνος-κράτος, η Ουκρανία δεν συμφωνεί να παραχωρήσει αυτονομία στους Ρώσους πολίτες της. Και η Ρωσία χρησιμοποιεί τους Ρώσους που ζουν στην Ουκρανία ως πρόσχημα για την κατοχική της επιχείρηση. Έτσι και οι δύο πλευρές θέλησαν να λύσουν τα υπάρχοντα προβλήματα με βάση την εθνοκρατική και εθνικιστική τους αντίληψη. Αν είχαν αντί αυτού την αντίληψη του δημοκρατικού έθνους, θα μπορούσαν να είχαν λύσει τα προβλήματα που υπήρχαν μεταξύ τους. Εάν η Ουκρανία είχε αντικαταστήσει τον συγκεντρωτικό τρόπο σκέψης της με την κατανόηση του δημοκρατικού έθνους και η Ρωσία δεν είχε βάλει στόχο την προσάρτηση αυτών των εδαφών με βάση τους Ρώσους που ζουν εκεί, τότε όλα τα προβλήματα σε αυτά τα εδάφη που κατοικούνται από Ρώσους θα μπορούσαν να είχαν λυθεί και η περιοχή θα μπορούσε να είχε μετατραπεί σε παράδειγμα ουκρανορωσικής φιλίας μεταξύ των λαών. Αυτό δείχνει για άλλη μια φορά πόσο πολύ η αντίληψη του έθνους-κράτους βαθαίνει τα υπάρχοντα προβλήματα και τι τεράστια προβλήματα προκαλεί στην ανθρωπότητα.

Ποια είναι λοιπόν η θέση που πρέπει να πάρουμε για τον πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας.

Αναμφίβολα, αυτός ο πόλεμος δεν είναι προς το συμφέρον των λαών και των καταπιεσμένων. Αντίθετα, είναι ένας πόλεμος μεταξύ των δυνάμεων του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Ως εκ τούτου, πρέπει κανείς να πάρει θέση ενάντια σε αυτόν τον πόλεμο και να τον καταγγείλει. Αλλά σε καμία περίπτωση

δεν μπορεί κανείς να πάρει θέση υπέρ οποιασδήποτε πλευράς. Ούτε μπορεί κανείς να πάρει το μέρος της Ουκρανίας, αναφορικά με την υποστήριξη του ΝΑΤΟ προς την Ουκρανία, ούτε να υποστηρίξει τη Ρωσία σε αυτόν τον πόλεμο. Αν ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας δεν αποτελούσε μέρος της πολιτικής των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, αν επρόκειτο μόνο για την κατοχή μιας ανεξάρτητης χώρας, τότε σίγουρα θα μπορούσε κανείς να πάρει θέση υπέρ της Ουκρανίας. Αλλά η Ουκρανία είναι ένα κράτος που ενεργεί σύμφωνα με την πολιτική του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ - της ηγεμονικής δύναμης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Ως εκ τούτου, η υποστήριξη είναι εκτός συζήτησης. Επίσης, δεν θεωρούμε καν αυτόν τον πόλεμο ως πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας. Για εμάς, είναι ένας πόλεμος μεταξύ του ΝΑΤΟ και της Ρωσίας. Ορισμένα μέλη του ΝΑΤΟ δεν είναι τα ίδια υπέρ αυτού του πολέμου. Επομένως, είναι ένας πόλεμος που καθοδηγείται κυρίως από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο, δύο χώρες με μεγάλη επιρροή στο ΝΑΤΟ. Ορισμένες χώρες του ΝΑΤΟ υποστηρίζουν τον πόλεμο μόνο και μόνο επειδή είναι μέλη αυτής της συμμαχίας. Και η ίδια η Τουρκία, μέλος του ΝΑΤΟ, προσπαθεί να επωφεληθεί από αυτόν τον πόλεμο. Προσπαθεί να εξαπατήσει τον κόσμο προσποιούμενη ότι είναι κατά του πολέμου και ότι υποστηρίζει τον συμβιβασμό. Στην πραγματικότητα, ισχύει το ακριβώς αντίθετο: η πολιτική της Τουρκίας βασίζεται στο να πολεμούν άλλες δυνάμεις μεταξύ τους, ώστε να μπορεί να επωφεληθεί η ίδια. Όταν προκύπτει μια κρίση ή ξεσπά ένας πόλεμος σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, η Τουρκία ουσιαστικά πηδάει από τη χαρά της.

Θα ήταν εξίσου λάθος σε αυτόν τον πόλεμο να θεωρήσουμε τη θέση της Ρωσίας σωστή και επομένως να την υποστηρίξουμε επειδή το ΝΑΤΟ βρίσκεται στην αντίθετη πλευρά. Αυτό θα σήμαινε μόνο ότι θα γινόμασταν υποστηρικτές μιας από τις δυνάμεις του συστήματος που πολεμούν μεταξύ τους. Η Ρωσία ξεκίνησε αυτόν τον πόλεμο για να κερδίσει μια καλύτερη θέση στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό ως καπιταλιστική χώρα. Επιπλέον, είναι μια δύναμη που διαθέτει πυρηνικά όπλα και κάθε είδους άλλα οπτικά συστήματα. Η Ρωσία δεν είναι μόνο μια καπιταλιστική χώρα, αλλά και μια επεκτατική και ιμπεριαλιστική δύναμη. Λίγο πριν από την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, το 1912 πραγματοποιήθηκε στη Βασιλεία μια διάσκεψη των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων -όπως ονομάζονταν τότε τα κομμουνιστικά κόμματα- για να αποφασίσουν τι θα έκαναν σε περίπτωση πολέμου. Στην εν λόγω διάσκεψη, τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα αποφάσισαν να μην υποστηρίξουν τις δικές τους άρχουσες τάξεις ή την αστική τάξη σε περίπτωση πολέμου. Ωστόσο, τα περισσότερα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα δεν ακολούθησαν αυτή την απόφαση αργότερα. Συγκεκριμένα, το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα της Γερμανίας τάχθηκε στο πλευρό των ηγετών του στον πόλεμο. Ως αποτέλεσμα, οι κομμουνιστές άλλαξαν το όνομά τους σε "Κομμουνιστικό Κόμμα" για να ξεχωρίσουν από τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα. Η στάση της εποχής εκείνης στη διάσκεψη της Βασιλείας εξακολουθεί να είναι η στάση όλων των σοσιαλιστικών και

κομμουνιστικών-δημοκρατικών δυνάμεων σήμερα. Για τις επαναστατικές-δημοκρατικές δυνάμεις, δεν μπορεί να τίθεται θέμα να πάρουν το μέρος οποιασδήποτε από τις δυνάμεις που επιδιώκουν την ηγεμονία στον κόσμο και διεξάγουν πολέμους για να μοιράσουν την κυριαρχία μεταξύ τους. Για να πάρουμε θέση ενάντια στον πόλεμο στην Ουκρανία, είναι απαραίτητο να επικρίνουμε τόσο τη ρωσική όσο και τη νατοϊκή -και επομένως και την ουκρανική- πολιτική. Επομένως, η πιο κατάλληλη στάση είναι να καλέσουμε όλους τους λαούς - συμπεριλαμβανομένων της Ρωσίας και της Ουκρανίας- να αντιταχθούν σε όλες εκείνες τις δυνάμεις που διεξάγουν αυτόν τον πόλεμο.

Αυτός ο πόλεμος βλάπτει τον πληθυσμό της Ρωσίας και της Ουκρανίας. Το αν ο ένας πληθυσμός υποφέρει περισσότερο από τον άλλο δεν αλλάζει αυτό το γεγονός. Η Ουκρανία και η Ρωσία οδηγήθηκαν σε αυτόν τον πόλεμο από τις σημερινές μεγάλες δυνάμεις. Επομένως, χωρίς αμφιβολία, όλες οι επαναστατικές δυνάμεις, κομμουνιστές, σοσιαλιστές, δημοκρατικοί κοινοτιστές – δηλαδή όλες οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας ή όλες οι αντισυστημικές δυνάμεις - πρέπει να είναι ενάντια σε αυτόν τον πόλεμο και να πάρουν θέση ενάντια και στις δύο πλευρές. Δεν μπορεί να αποτελεί επιλογή για εμάς να υποστηρίξουμε τη Ρωσία επειδή είμαστε εναντίον του NATO ή να συνταχθούμε με την Ουκρανία επειδή η Ρωσία επιτέθηκε πρώτη. Σε πολέμους μεταξύ συστημικών δυνάμεων, οι αντισυστημικές δυνάμεις δεν μπορούν να πάρουν θέση υπέρ οποιασδήποτε πλευράς. Το μόνο πράγμα που μπορούν να κάνουν σε αυτή την περίπτωση είναι να πολεμήσουν εναντίον και των δύο πλευρών. Ούτε η Ρωσία ούτε η Ουκρανία έχουν δημοκρατική κυβέρνηση σήμερα. Και οι δύο χώρες κυβερνώνται από ολιγαρχικές δομές που έχουν χρησιμοποιήσει την εξουσία και τους κρατικούς πόρους για να εξασφαλίσουν τον έλεγχο όλων των πολιτικών και οικονομικών πόρων. Αυτού του είδους οι κυβερνήσεις δεν θα αναζητήσουν δημοκρατικούς συμβιβασμούς και δημοκρατικές λύσεις. Ενδιαφέρονται αποκλειστικά για τη δική τους εξουσία. Οι πολιτικές των κυβερνήσεων αυτών των δύο χωρών στρέφονται εναντίον των ίδιων των λαών τους. Το συμπέρασμα που πρέπει να βγάλουν οι λαοί της Ουκρανίας και της Ρωσίας από αυτόν τον πόλεμο είναι να απελευθερωθούν από τις κυβερνήσεις τους. Αναμφίβολα, οι επαναστάτες σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν σε αυτόν τον πόλεμο πρέπει να επικρίνουν και να διαπομπεύουν τις κυβερνήσεις τους. Ενώ επιδεικνύουν αυτή τη στάση, δεν πρέπει να κάνουν το λάθος να υποστηρίξουν καμία από τις δύο πλευρές του πολέμου. Η βασική τους στάση πρέπει να είναι ότι αυτός ο πόλεμος δεν είναι προς το συμφέρον κανενός λαού και ότι είναι ένας εντελώς αδικαιολόγητος πόλεμος. Πρέπει λοιπόν να πάρουν αντιπολεμική στάση, να εκθέσουν και να αντισταθούν σε αυτόν τον πόλεμο.

Πάνω από δέκα χρόνια έχουν περάσει από την έναρξη της λεγόμενης Αραβικής Άνοιξης. Ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με την τρέχουσα

πολιτική κατάσταση στον αραβικό κόσμο; Πώς βλέπετε την κατάσταση των κοινωνιών στις αραβικές χώρες;

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τους ιστορικούς παράγοντες που οδήγησαν στην Αραβική Άνοιξη. Η διαδικασία αυτή ξεκίνησε τότε από την Τυνησία και περιέλαβε πολλές άλλες αραβικές χώρες. Δεν προκλήθηκε από καθημερινά πολιτικά προβλήματα και γεγονότα. Οι Άραβες είναι ένας από τους σημαντικότερους λαούς της Μέσης Ανατολής. Αποτελούν επίσης ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της περιοχής. Η μουσουλμανική πίστη εμφανίστηκε στην αραβική κοινωνία και μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα έγινε μια θρησκεία που άσκησε μεγάλη επιρροή σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή. Η θρησκεία αυτή εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα, έγινε μέρος του κράτους και για πάνω από 800 χρόνια παρείχε τις κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις στη Μέση Ανατολή, π.χ. τους Ομεϋάδες και τους Αββασίδες. Οι Άραβες περιήλθαν στην κυριαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μόλις τον 16ο αιώνα.

Μετά την ήττα των Οθωμανών στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Άραβες τέθηκαν υπό τον έλεγχο της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας και χωρίστηκαν σε πολυάριθμα κράτη. Σήμερα υπάρχουν περισσότερα από 20 αραβικά κράτη. Για σχεδόν 100 χρόνια, όλες αυτές οι χώρες βρίσκονταν υπό τον έλεγχο ιμπεριαλιστικών χωρών. Πριν από την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, υπήρχαν επίσης αραβικά κράτη που διατηρούσαν σχέσεις με τη Σοβιετική Ένωση.

Για να κατανοήσει κανείς την κατάσταση της αραβικής κοινωνίας σήμερα και την Αραβική Άνοιξη, πρέπει να έχει επίσης γνώση της αρχαιότητας και της προηγούμενης εποχής. Οι πρώτες μορφές πολιτισμού και κράτους, και οι δύο βασισμένες σε τάξεις, εμφανίστηκαν στο Ιράκ και την Αίγυπτο, περιοχές που σήμερα είναι αραβικές. Αναμφίβολα, ο βασικός πολιτισμός αυτών των κοινοτήτων βασίστηκε κυρίως στη νεολιθική επανάσταση της Άνω Μεσοποταμίας και στον προ-κρατικό κοινοτικό τρόπο ζωής. Οι αραβικές κοινότητες ήταν οι πρώτες που ήρθαν σε επαφή με το κράτος μέχρι και πριν από 5000 χρόνια. Αυτό εξακολουθεί να έχει σημαντική επίδραση στον ιστορικό-κοινωνικό πολιτισμό τους. Παρόλο που στην πλειοψηφία τους ζουν σε φυλές και φυλετικές συνομοσπονδίες, η ηγεμονία της τάξης, της εκμετάλλευσης, της εξουσίας και του κράτους είχε σημαντικό αντίκτυπο στις αραβικές κοινωνίες. Αυτό αντικατοπτρίζεται σαφώς στη νοοτροπία και τις συμπεριφορές τους σήμερα. Επομένως, έχουμε να κάνουμε με μια αραβική κοινωνία που έχει συσσωρεύσει πάνω από 5000 χρόνια εμπειριών καταπίεσης, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις πάνω τους. Είναι επομένως προφανές ότι σήμερα βρίσκεται σε θέση εγκλωβισμού τόσο ιδεολογικά όσο και πολιτικά. Η νοοτροπία που βασίζεται στο κράτος και την εξουσία έχει διεισδύσει στα επιμέρους κύτταρα της αραβικής κοινωνίας. Σε αντίθεση με αυτά, μεγάλα τμήματα της Νότιας Αμερικής, ακόμη και της

Αφρικής, γνωρίζουν το κράτος μόνο για 300 έως 400 χρόνια. Εκτός από όλες τις αρνητικές συνέπειες για τον αραβικό κόσμο, λόγω της χιλιετούς εξοικείωσής του με τα κρατικά συστήματα εξουσίας, έχει επίσης γνωρίσει τις αξίες του ταξικού πολιτισμού. Ωστόσο, έχει και θετικές αξίες που απορρέουν από την αντίστασή του σε αυτόν τον πολιτισμό. Η Μέση Ανατολή είναι η περιοχή όπου ο ιστορικοκοινωνικός πολιτισμός είναι πιο βαθιά ριζωμένος. Σε αυτόν τον τομέα, η Μέση Ανατολή προηγείται όλων των άλλων περιοχών του κόσμου.

Η Μέση Ανατολή φιλοξενεί επίσης θρησκείες με μεγάλη επιρροή. Είναι γνωστό ότι οι πρώτες θρησκείες εμφανίστηκαν εδώ για να υπερασπιστούν τις κοινωνικές αξίες ενάντια στο σύστημα της εξουσίας, της εκμετάλλευσης και του κράτους. Οι θρησκείες έγιναν υπερασπιστές του νόμου, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της συνείδησης και των κοινωνικών-ηθικών αξιών. Παρόλο που τελικά περιήλθαν στον έλεγχο της εξουσίας και του κράτους, συνέχισαν έκτοτε να υπάρχουν, αφενός ως κρατικές θρησκείες και αφετέρου με τη μορφή πολιτιστικών θρησκειών της κοινωνίας. Οι ηγεμόνες χρησιμοποιούσαν πάντοτε τα θρησκευτικά δόγματα κυρίως για να διατηρήσουν την ηγεμονία τους επί των κοινωνιών. Έτσι, οι θρησκείες έχουν διαστρεβλωθεί κατά κάποιον τρόπο. Και όμως, σε σύγκριση με άλλα μέρη του κόσμου, ο νόμος, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η συνείδηση και οι κοινωνικο-ηθικές αξίες εξακολουθούν να αποτελούν πολύ περισσότερο μέρος της κοινωνικής κουλτούρας στη Μέση Ανατολή σήμερα.

Έτσι, όταν αναλύουμε τις λαϊκές εξεγέρσεις που ονομάζονται Αραβική Άνοιξη, θα ήταν ανεπαρκές να τις δούμε μόνο ως εξέγερση ενάντια στην καθημερινή καταπίεση και εκμετάλλευση και ενάντια στον καπιταλιστικό ιμπεριαλισμό που επιμένει στην περιοχή εδώ και αρκετές εκατοντάδες χρόνια. Οι αραβικοί λαοί εξεγέρθηκαν όχι μόνο ενάντια στην καταπίεση που συνεχίζεται εδώ και μερικές εκατοντάδες χρόνια, αλλά ενάντια στην τυραννία που αυξάνεται σταθερά εδώ και 5000 χρόνια. Πρόκειται επομένως για μια εξέγερση ενάντια στο κρατικό σύστημα. Οι Άραβες έχουν υποφέρει πολύ από τη βία και την καταπίεση του κρατικού συστήματος. Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι διατηρούσαν την οργή τους, η οποία ήταν συσσωρευμένη για χιλιετίες, ως μέρος της κοινωνικής τους κουλτούρας μέχρι σήμερα, και τώρα επιτέλους ξέσπασε.

Η Αραβική Άνοιξη ήταν μια εξέγερση που εισήλθε στη σκηνή της ιστορίας με πολύ βαθύ και ολοκληρωμένο τρόπο. Παρ' όλα αυτά, δεν προέκυψε καμία πολιτική δύναμη που θα μπορούσε να κατευθύνει και να ηγηθεί της εξέγερσης. Αντίθετα, εμφανίστηκαν δυνάμεις που, στο όνομα του Ισλάμ, προσπάθησαν να εργαλειοποιήσουν την εξέγερση για τους δικούς τους στενούς και αντιδραστικούς στόχους. Οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας ενδιαφέρονταν επίσης να διαστρεβλώσουν και να κατευθύνουν την αντίσταση προκειμένου να αποκτήσουν οι ίδιες ακόμη μεγαλύτερη πρόσβαση στη Μέση Ανατολή. Επιπλέον, πολιτικές οργανώσεις όπως η Μουσουλμανική Αδελφότητα, η Αλ Κάιντα και το

IK προσπάθησαν να εκμεταλλευτούν τη λαϊκή οργή και τις διαμαρτυρίες για τους δικούς τους πολιτικούς σκοπούς. Οι ΗΠΑ και η Ευρώπη ήθελαν να φέρουν στην εξουσία κυβερνήσεις που θα ήταν σύμφωνες με τον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Για όλους αυτούς τους λόγους, το τεράστιο δυναμικό αυτής της μεγάλης επαναστατικής εξέγερσης καταναλώθηκε από δυνάμεις που ήθελαν να εκμεταλλευτούν τις θρησκευτικές πειποιθήσεις των ανθρώπων και από τις δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Αλλά αυτή η παρατήρηση δεν σημαίνει ότι αρνούμαστε τις σημαντικές συνέπειες αυτής της λαϊκής εξέγερσης και τον αντίκτυπό της στο μέλλον.

Είναι σαφές ότι: Αυτή η λαϊκή εξέγερση είχε τη δυνατότητα και τη δύναμη να προκαλέσει μεγάλες επαναστάσεις. Οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι ήθελαν να χρησιμοποιήσουν την κριτική του λαού για τις υπάρχουσες κυβερνήσεις ώστε να εξασφαλίσουν τη δική τους πολιτική κυριαρχία. Αλλά αυτό που αναγνώρισε καλύτερα την επαναστατική ενέργεια της αραβικής κοινωνίας εκείνη την εποχή ήταν το ΙΚ. Ελλείπει μιας επαναστατικής δημοκρατικής αφύπνισης που να μπορεί να αξιοποιήσει τη λαϊκή οργή, δόθηκε στο ΙΚ η ευκαιρία να αξιοποιήσει την οργή του λαού και το τεράστιο επαναστατικό δυναμικό με τη βοήθεια μιας στρεβλής κατανόησης της κοινωνικότητας. Το ΙΚ άρχισε να παίρνει θέση ενάντια στις κυβερνήσεις της εποχής και στον ιμπεριαλισμό της καπιταλιστικής νεωτερικότητας με ριζοσπαστικές δηλώσεις και στάσεις. Έτσι, συγκέντρωσε γύρω του τον οργισμένο λαό μαζί με τη νεολαία του - τη δύναμη και το επαναστατικό δυναμικό αυτών των ανθρώπων. Με τη διαστρεβλωμένη αντίληψή του για την κοινωνικότητα, το ΙΚ κατάφερε να κερδίσει τον λαό, ο οποίος αφενός αισθανόταν οργή απέναντι στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και τον ατομικισμό της και αφετέρου διέθετε τις δικές του κοινωνικές αξίες. Το ΙΚ έθεσε σε κίνηση την αφύπνιση των επαναστατικών-δημοκρατικών δυνάμεων και της κοινωνικής τους βάσης, συμπεριλαμβανομένης της επαναστατικής τους ενέργειας. Αυτό οδήγησε σε αυτό που είναι ίσως η πιο τραγική κατάσταση στην ανθρώπινη ιστορία. Η νεολαία και οι γυναίκες των αραβικών λαών είχαν μεγάλη οργή ενάντια στην καταπίεση του χιλιετούς εκμεταλλευτικού και εξουσιαστικού κράτους και ενάντια στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Και ήταν αυτή η οργή που έθεσε σε κίνηση το ΙΚ. Αυτή η κατάσταση που προκάλεσε το ΙΚ κατέστησε σαφές πόσο τεράστιο επαναστατικό δυναμικό και δύναμη έχει η αραβική κοινωνία. Τίποτα δεν είναι πιο τραγικό από το όταν μια αντεπαναστατική δύναμη χρησιμοποιεί και καταναλώνει αυτό το επαναστατικό δυναμικό και την ενέργεια για τους δικούς της στόχους.

Παρόλο που η Μουσουλμανική Αδελφότητα ασκεί κριτική στις σημερινές κυβερνήσεις, δεν παίρνει ριζοσπαστική στάση απέναντι στις καπιταλιστικές-ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Ως εκ τούτου, δεν έχουν καταφέρει να αιχμαλωτίσουν πλήρως την επαναστατική-δημοκρατική ενέργεια του πληθυσμού. Αυτό ακριβώς το κενό έχει καλυφθεί από το ΙΚ και την Αλ Κάιντα. Επιπλέον, αν και

η Μουσουλμανική Αδελφότητα έγινε αρχικά αποδεκτή από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, αργότερα έχασε την αναγνώρισή της από τις δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας λόγω της διφορούμενης πολιτικής της στάσης. Κατά συνέπεια, όπως και στην Αίγυπτο, για παράδειγμα, έχασαν την εξουσία τους και περιθωριοποιήθηκαν, έτσι και στη Συρία. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η λαϊκή οργή που είχε αναδυθεί κατά τη διάρκεια της Αραβικής Άνοιξης να τεθεί υπό τον έλεγχο του ΙΚ, της Αλ Κάιντα και των πολυάριθμων παραφυάδων τους.

Για δεκαετίες, οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ευρώπη και το ΝΑΤΟ κρατούσαν υπό τον έλεγχό τους ισλαμικά κινήματα όπως η Μουσουλμανική Αδελφότητα. Σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις συνεργαζόμενες ισλαμικές δυνάμεις για να εξασφαλίσουν την ηγεμονία στη Μέση Ανατολή. Οι δυνάμεις αυτές θεώρησαν την Αραβική Άνοιξη ως μια ιστορική ευκαιρία να εφαρμόσουν ακριβώς αυτή την πολιτική. Όμως, καθώς η Αραβική Άνοιξη εκτυλισσόταν, έγινε σαφές ότι αυτό το σχέδιο των ΗΠΑ δεν ταίριαζε με την πραγματικότητα της Μέσης Ανατολής. Ορισμένοι ισλαμικοί κύκλοι μπορεί κάλλιστα να συνεργαστούν και να δράσουν ως πράκτορες. Αλλά στην ίδια την ιστορικά εξελιγμένη κοινωνία, οι κοινωνικές αξίες έχουν εξελιχθεί σε κουλτούρα. Ως εκ τούτου, αποδείχθηκε για άλλη μια φορά ότι ο ατομικισμός και ο υλισμός της καπιταλιστικής νεωτερικότητας δεν είναι αποδεκτός από την κοινωνία. Ως εκ τούτου, υπάρχουν δύο επιλογές. Πρώτον: οι ιστορικές κρατικές δυνάμεις της Μέσης Ανατολής και οι διάφορες εκδοχές τους χρησιμοποιούν τις κοινωνικές αξίες της περιοχής, οι οποίες έχουν παραμορφωθεί στο όνομα του Ισλάμ, και τη στρεβλή μορφή κοινωνικότητας που έχει προκύψει από αυτές, για να διατηρήσουν τη δική τους εξουσία. Ή, δεύτερον, οι δημοκρατικές-επαναστατικές δυνάμεις αντιλαμβάνονται τις κοινωνικές αξίες ως τη βάση του δημοκρατικού και πολιτιστικού Ισλάμ και οδηγούν τη Μέση Ανατολή στην εποχή του δημοκρατικού πολιτισμού. Αναμφίβολα, η Αραβική Άνοιξη και η ιστορική κοινωνικότητα της περιοχής ανοίγουν την ευκαιρία για τις πολιτικές δυνάμεις που βασίζονται στο δημοκρατικό Ισλάμ να χρησιμοποιήσουν σωστά την οργή και την επαναστατική ενέργεια του λαού για να μετατρέψουν τη Μέση Ανατολή σε κέντρο της κοινωνικής δημοκρατίας που βασίζεται σε μια οργανωμένη και δημοκρατική κοινωνία. Η Μέση Ανατολή είναι η περιοχή όπου η δημοκρατική κοινωνικότητα, δηλαδή ο δημοκρατικός σοσιαλισμός, μπορεί να εφαρμοστεί καλύτερα. Αυτό αποκαλύπτεται από το γεγονός ότι η περιοχή συνεχίζει να αρνείται να παραδοθεί στην καπιταλιστική νεωτερικότητα.

Η διαστρεβλωμένη ιδεολογική στάση του ΙΚ έχει καταναλώσει μεγάλο μέρος του μεγάλου επαναστατικού δυναμικού της Μέσης Ανατολής. Αυτό έχει προκαλέσει τεράστια ζημιά στον αγώνα των αραβικών λαών για ελευθερία και δημοκρατία. Και όμως, η οργή των αραβικών λαών δεν έχει στερέψει: Ούτε για την τυραννία και την καταπίεση του κρατικού συστήματος 5000 ετών, ούτε για τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας που είναι παρούσες στην περιοχή εδώ και αρκετές εκατοντάδες χρόνια, ούτε για

τις αυταρχικές-φασιστικές περιφερειακές δυνάμεις. Αυτή η οργή των αραβικών λαών είναι ακόμα πολύ ισχυρή. Επομένως, αν μια επαναστατική-δημοκρατική οργάνωση κάνει τις υπάρχουσες δημοκρατικές-κοινωνικές αξίες μέρος των επαναστατικών-δημοκρατικών αξιών της εποχής μας, θα υπάρξει μια τεράστια επαναστατική-δημοκρατική αφύπνιση μεταξύ των αραβικών λαών.

Το ΙΚ, η Αλ Κάιντα, η Μουσουλμανική Αδελφότητα και όλα τα παρακλάδια τους έχουν προκαλέσει μεγάλο πόνο στον αραβικό λαό και σε όλους τους άλλους λαούς της Μέσης Ανατολής. Οι αραβικοί λαοί έχουν λοιπόν συνειδητοποιήσει ότι οι πράξεις αυτών των δυνάμεων στο όνομα του Ισλάμ έβλαψαν περισσότερο τους μουσουλμανικούς λαούς, ιδιαίτερα τους ίδιους τους Άραβες. Εξίσου καλά, έχουν καταλάβει ότι αυτές οι πολιτικές δυνάμεις έχουν διαστρεβλώσει την οργή των λαών και την έχουν χρησιμοποιήσει καταχρηστικά για τις δικές τους ψευδείς φιλοδοξίες για εξουσία.

34

Το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (ΡΚΚ) και οι δυνάμεις της Επανάστασης της Ροζάβα πολέμησαν σκληρά κατά του ΙΚ. Οι Άραβες έχουν έτσι επίσης καταλάβει ότι αυτό το κίνημα θα ανταποκριθεί καλύτερα στην οργή και τις προσδοκίες των λαών της Μέσης Ανατολής. Έγιναν μάρτυρες και έτσι έμαθαν ότι ο πρόεδρος του ΡΚΚ Rêber (στυλ: καθοδηγητής) Αρο (στυλ: υποκοριστικό του Αμπντουλάχ) θα βρει τις καλύτερες λύσεις σε όλα τα προβλήματα των λαών της Μέσης Ανατολής - προβλήματα που όλα έχουν προκληθεί από τις αυταρχικές περιφερειακές δυνάμεις. Έχουν συνειδητοποιήσει ότι ο Rêber Αρο έχει βρει την καλύτερη εναλλακτική λύση απέναντι στις ανδροκρατούμενες κρατικές δυνάμεις που υπάρχουν εδώ και 5000 χρόνια και στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Ιδιαίτερα στη Συρία και το Ιράκ, οι αραβικοί λαοί συνειδητοποίησαν ότι έχουν εναλλακτικές λύσεις. Ως αποτέλεσμα, ο αραβικός λαός κατάφερε να απελευθερωθεί από την επιρροή του ΙΚ. Ως αποτέλεσμα, το ΙΚ άρχισε να παρακμάζει, κάτι που οδήγησε τελικά στην απώλεια των ελεγχόμενων εδαφών του στη Συρία και το Ιράκ. Χωρίς το ΡΚΚ και την επανάσταση της Ροζάβα, αυτή η πτώση του ΙΚ δεν θα είχε συμβεί. Αυτές οι δύο δυνάμεις νίκησαν το ΙΚ όχι μόνο μέσω των όπλων, αλλά κυρίως ιδεολογικά και πολιτικά. Όταν οι αραβικοί λαοί τους κατανόησαν ως εναλλακτική λύση, το ΙΚ έχασε αμέσως σημαντική δύναμη. Αυτό ήταν ο προάγγελος του τέλους της λανθασμένης στάσης που είχε προκαλέσει το ΙΚ στους αραβικούς λαούς. Εάν το ΙΚ δεν είχε βρει απέναντι του μια τέτοια ιδεολογικοπολιτική δύναμη, καμία στρατιωτική τεχνική ή δύναμη δεν θα μπορούσε να επιφέρει την ήττα του.

Αναμφίβολα, το ΙΚ και παρόμοια ψεύτικα κινήματα θα συνεχίσουν να υπάρχουν όσο δεν επιλύονται τα ιστορικά αναπτυσσόμενα προβλήματα των λαών και δεν απαντώνται οι πόθοι τους. Επομένως, η εναλλακτική ιδεολογικοπολιτική γραμμή που μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα των αραβικών λαών και των άλλων λαών της Μέσης Ανατολής πρέπει να ενισχύσει την επιρροή της στην

περιοχή. Το παράδειγμα που ανέπτυξε ο Rêber Apo είναι αυτή η εναλλακτική λύση. Ο ίδιος ο Rêber Apo έχει περιγράψει τα υπερασπιστικά του γραπτά ως υπεράσπιση της Μέσης Ανατολής ενάντια στα συστήματα κρατικής εξουσίας και τα συστήματα που βασίζονται στην καπιταλιστική νεωτερικότητα στην περιοχή. Κανένας ιστορικός, κοινωνιολόγος ή στοχαστής δεν μπόρεσε να αναλύσει την ιστορικοκοινωνική πραγματικότητα της Μέσης Ανατολής τόσο ολοκληρωμένα και σωστά όσο ο Rêber Apo. Ούτε υπάρχει κανένας θεολόγος που να αναλύει τη θρησκευτική πραγματικότητα της Μέσης Ανατολής – της πατρίδας των θρησκειών - τόσο καλά όσο ο Rêber Apo. Ως στοχαστής που αναλύει πολύ διεξοδικά τις θρησκείες στο πλαίσιο της ιστορικοκοινωνικής τους πραγματικότητας, ο Rêber Apo άνοιξε το δρόμο για μελλοντικές προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση. Και, επιπλέον, καμία θρησκευτική προσωπικότητα δεν έχει καταφέρει ακόμη να αποδώσει δικαιοσύνη στην ιστορία των θρησκειών και στις ίδιες τις θρησκείες τόσο ολοκληρωμένα όσο ο Rêber Apo. Όσοι και όσες διαβάσουν προσεκτικά τις αναλύσεις του Rêber Apo για τις θρησκείες θα αποτίσουν μεγάλο φόρο τιμής στις ιστορικές εξηγήσεις που περιέχουν. Αυτές οι αναλύσεις του Rêber Apo απορρίπτονται από τους εκπροσώπους των δογματικών και ωμών αντιλήψεων της θρησκείας. Και επίσης οι θετικιστικές-διαφωτιστικές προσεγγίσεις της Ευρώπης αντιδρούν παρόμοια με τους θρησκευτικούς δογματιστές. Είναι απολύτως σαφές ότι η δύναμη των ιδεών του Rêber Apo, μέσω των οποίων θα υπάρξουν τεράστιες αφυπνίσεις σύμφωνα με την ιστορία των λαών της Μέσης Ανατολής, και με βάση τα σχέδια που αναπτύσσει, η Μέση Ανατολή θα εξελιχθεί σε κέντρο της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Μέσω της δύναμης των ιδεών του, των αναλύσεών του και των σχεδίων που πρότείνει, ο Rêber Apo έβαλε τέλος στις δυστυχίες της Μέσης Ανατολής. Τώρα το μόνο που απομένει είναι να εφαρμόσουμε τις αναλύσεις του Rêber Apo στην πραγματικότητα των επιμέρους λαών και χωρών, να συνδυάσουμε τις ιστορικά ανεπτυγμένες κοινωνικές αξίες με τις σημερινές δημοκρατικές κοινωνικές αξίες και σε αυτή τη βάση να ηγηθούμε του αγώνα για την οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας που βασίζεται στη δημοκρατική κοινωνία.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η αραβική κοινωνία σήμερα δεν είναι η ίδια με εκείνη που ήταν πριν από την Αραβική Άνοιξη. Ιστορικά, η παλαιστινιακή αντίσταση διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διάδοση των επαναστατικών ιδεών στην αραβική κοινωνία. Υπήρξε επίσης πηγή έμπνευσης για τις σοσιαλιστικές δυνάμεις κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Εκείνη την εποχή, αριστερές επαναστατικές δυνάμεις από όλα τα μέρη του κόσμου έρχονταν στην Παλαιστίνη για να εκπαιδευτούν. Επαναστάτες από την Τουρκία υποστήριζαν επίσης τον παλαιστινιακό αγώνα και έλαβαν ταυτόχρονα εκπαίδευση στην Παλαιστίνη. Στη δεκαετία του 1980, το PKK έλαβε επίσης μέρος σε εκπαιδεύσεις στην Παλαιστίνη και συμμετείχε στην κοινωνική οργάνωση εκεί. Κατά τη διάρκεια της ισραηλινής κατοχικής επιχείρησης στο Λίβανο το 1982, μαχητές του PKK πολέμησαν στην πρώτη γραμμή. Κατά αυτήν τη διαδικασία, 13 από αυτούς έπεσαν ως

Şehids [μάρτυρες]. Ο αγώνας των Παλαιστινίων είχε μεγάλο αντίκτυπο στους λαούς και τις αριστερές δυνάμεις του κόσμου. Μεταξύ των αραβικών λαών, συνέβαλε αποφασιστικά στην ενίσχυση των επαναστατικών-δημοκρατικών ιδεών. Ακόμη και κατά τη διάρκεια της Αραβικής Άνοιξης, οι συνέπειες αυτού ήταν σαφώς ορατές. Έχουμε ήδη αναφέρει ότι η Αραβική Άνοιξη γεννήθηκε από τη διαμαρτυρία ενάντια στο κρατικό σύστημα 5000 ετών και τις ιμπεριαλιστικές και περιφερειακές δυνάμεις αρκετών αιώνων. Η Αραβική Άνοιξη οδήγησε σε πολιτικές καταστάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην κατάρρευση όλων των αραβικών ηγεμονικών δυνάμεων. Όμως η Αραβική Άνοιξη παρέκκλινε από τους αρχικούς της στόχους για τρεις λόγους. Πρώτον, δεν αναδύθηκαν επαναστατικές δημοκρατικές δυνάμεις. Δεύτερον, οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας κατέβαλαν προσπάθειες να κατευθύνουν τις εξελίξεις σύμφωνα με τα δικά τους συμφέροντα. Τρίτον, οι δόλιες δυνάμεις που αναφέρθηκαν προηγουμένως εκμεταλλεύτηκαν την οργή των ανθρώπων για τους δικούς τους σκοπούς. Ωστόσο, παρά όλες αυτές τις αρνητικές εξελίξεις, η αραβική κοινωνία έχει υποστεί τεράστιες αλλαγές από τότε. Θα ήταν επομένως λάθος να εξετάσουμε τον αραβικό λαό σήμερα σαν να βρισκόταν ακόμα στην ίδια κατάσταση όπως πριν από το 2011. Τα αποτελέσματα των αλλαγών στην αραβική κοινωνία θα συνεχίσουν να φαίνονται τα επόμενα χρόνια. Αν και μπορεί να φαίνεται εξαντλημένη και εξουθενωμένη, η αραβική κοινωνία είναι μια θράκα που σιγοκαίει. Όταν αυτά τα κάρβουνα αρχίσουν να αναμοχλεύονται, θα ανάψει και πάλι φωτιά.

Αυταρχικά και ξεπουλημένα καθεστώτα εξακολουθούν να υπάρχουν στις περισσότερες αραβικές χώρες. Αν και τα καθεστώτα αυτά μπορεί να φαίνονται ισχυρά, η εντύπωση αυτή δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική κατάσταση των πραγμάτων. Σήμερα, καμία αραβική κυβέρνηση δεν βρίσκεται σε άνετη θέση. Προσπαθούν να διατηρήσουν την ηγεμονία τους στις αντίστοιχες κοινωνίες, ιδίως με τη βοήθεια πολιτικών αντιλήψεων που εμφανίζονται στο όνομα του Ισλάμ και άλλων πολιτικών μέσων. Όμως, ό,τι και να κάνουν, δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν την εξουσία τους τόσο εύκολα. Λόγω του κοινωνικού θυμού και των κοινωνικών προσδοκιών, διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο. Επειδή οι κυβερνήσεις αυτές δεν καταφέρνουν να συντρίψουν την κοινωνικότητα του αραβικού λαού και να επιβάλουν τον ατομικισμό, δυσκολεύονται πολύ να διασφαλίσουν την ηγεμονία τους στην κοινωνία. Όχι μόνο οι περιφερειακές δυνάμεις, αλλά και η καπιταλιστική νεωτερικότητα έρχονται αντιμέτωπες με μια αντίσταση που ανάγεται στην κοινωνική πραγματικότητα της Μέσης Ανατολής. Στη Μέση Ανατολή διεξάγεται σήμερα ένας πόλεμος μεταξύ της ιστορικά ανεπτυγμένης κοινωνικότητας και του υλισμού και του ατομικισμού που προωθεί ο καπιταλισμός. Ο Rêber Apo υπογραμμίζει επομένως ότι ενώ οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας έχουν κερδίσει αυτόν τον αγώνα σε ολόκληρο τον κόσμο, η Μέση Ανατολή συνεχίζει να αντιστέκεται και να αρνείται την ηγεμονία της καπιταλιστικής νεωτερικότητας στην περιοχή. Παρόλο που οι δυνάμεις της

καπιταλιστικής νεωτερικότητας μπορούν να είναι παρούσες στη Μέση Ανατολή με τη βοήθεια των εκάστοτε συνεργατών τους, συναντούν θεμελιώδη απόρριψη από την πλευρά της κοινωνίας.

Σε ορισμένες χώρες της περιοχής, οι ηγεμονικές δυνάμεις έχουν σίγουρα τον έλεγχο. Αλλά ο πόλεμος συνεχίζει να μαίνεται σε χώρες όπως η Συρία, το Ιράκ, η Λιβύη και η Υεμένη. Εκεί, τόσο οι καπιταλιστικές-ιμπεριαλιστικές δυνάμεις όσο και οι περιφερειακές δυνάμεις είναι σε πόλεμο. Στη Μέση Ανατολή, η πολιτική ισορροπία του παρελθόντος έχει ήδη καταρρεύσει, αλλά μια νέα ισορροπία δεν έχει ακόμη προκύψει. Επί του παρόντος, ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος μαίνεται με επίκεντρο τη Μέση Ανατολή. Ο κύριος στόχος αυτού του πολέμου είναι η εγκαθίδρυση μιας νέας πολιτικής ισορροπίας και του status quo που βασίζεται σε αυτήν. Δεν μπορούμε να πούμε σήμερα ποια θα είναι η πολιτική κατάσταση των διαφόρων χωρών της Μέσης Ανατολής στο μέλλον. Νέες εξεγέρσεις και πόλεμοι μπορεί να συμβούν ανά πάσα στιγμή. Σε αυτό το πολιτικό πλαίσιο, ο κανόνας είναι ότι εκείνοι που ενεργούν με μαχητικό και επιθετικό τρόπο θα ενισχύσουν τη θέση τους και τελικά θα νικήσουν. Σε αυτού του είδους την πολιτική κατάσταση, ο μόνος τρόπος για να υπερασπιστεί κανείς αυτό που υπάρχει είναι να διεξάγει ενεργό αγώνα. Εξάλλου, ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος σημαίνει επίσης μια κατάσταση στην οποία πολλές δυνάμεις δίνουν μάχες, σημαίνει αντιθέσεις και συγκρούσεις. Αυτό που είναι σαφές είναι ότι η μελλοντική πολιτική ισορροπία στη Μέση Ανατολή δεν θα καθοριστεί από τον αγώνα ξένων ή περιφερειακών δυνάμεων. Ήρθε η ώρα των λαών της Μέσης Ανατολής! Οι λαοί έχουν ήδη ξεκινήσει τον αγώνα για μια ελεύθερη και δημοκρατική ζωή. Ως εκ τούτου, θα διαδραματίσουν οπωσδήποτε ρόλο στην ανάδειξη της νέας πολιτικής ισορροπίας. Κάθε πολιτική ισορροπία που δεν δίνει σημασία στους λαούς δεν θα διαρκέσει μακροπρόθεσμα. Σήμερα, είναι ήδη εύκολο να δούμε τις μεγάλες αλλαγές και την ανανέωση που υποκινούν οι επαναστατικές- δημοκρατικές δυνάμεις του κουρδικού λαού. Οι αραβικοί λαοί διαμορφώνονται από την κοινωνική τους πραγματικότητα και τον αγώνα τους. Ταυτόχρονα, η ιδέα της δημοκρατικής-ομοσπονδιακής αυτοδιοίκησης, η οποία βασίζεται στην κατανόηση του δημοκρατικού έθνους που αναπτύχθηκε μαζί με τον κουρδικό λαό στη Ροζάβα, έχει επίσης μεγάλη επιρροή στους Άραβες. Αυτοί οι δύο παράγοντες θα οδηγήσουν τους αραβικούς λαούς να ενισχύσουν σημαντικά τους αγώνες τους για εκδημοκρατισμό στο εγγύς μέλλον. Οι Άραβες θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της τύχης της Μέσης Ανατολής τις επόμενες δεκαετίες λόγω του επαναστατικού τους χαρακτήρα και της ενέργειάς τους. Ήδη αγωνίζονται με τεράστια επαναστατική ενέργεια εναντίον όλων των αυταρχικών δυνάμεων στην περιοχή. Ως εκ τούτου, όλες οι επαναστατικές δημοκρατικές δυνάμεις στη Μέση Ανατολή, ιδιαίτερα εκείνες των αραβικών λαών, πρέπει να αναγνωρίσουν το επαναστατικό δυναμικό και την ενέργεια μαζί με την ελπιδοφόρα κατάσταση που δημιουργεί, να εντείνουν την αλληλεγγύη μεταξύ τους και τον κοινό αγώνα και έτσι να καταστήσουν τους

λαούς της Μέσης Ανατολής σημαντικούς παίκτες στον Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για αυτό υπάρχουν ήδη. Επομένως, όλοι μας έχουμε την ευθύνη να χρησιμοποιήσουμε τις υπάρχουσες δυνατότητες και ευκαιρίες με τέτοιο τρόπο ώστε οι προσδοκίες των λαών να γίνουν πραγματικότητα.

Το 2021, οι Ταλιμπάν ανέλαβαν και πάλι την εξουσία στο Αφγανιστάν. Πώς μπορούμε να κατανοήσουμε αυτή την εξέλιξη;

Μετά την επίθεση στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου το 2001, οι ΗΠΑ άρχισαν να πραγματοποιούν βαριές αεροπορικές επιδρομές στο Αφγανιστάν, οι οποίες τελικά οδήγησαν στην πτώση της κυβέρνησης των Ταλιμπάν εκεί. Στη συνέχεια, οι ΗΠΑ έφεραν στην εξουσία μια κυβέρνηση μαριονέτα, ενώ διεξήγαγαν πόλεμο κατά των Ταλιμπάν επί 20 χρόνια. Αυτή η κυβέρνηση μαριονέτα δεν είχε ισχυρή κοινωνική υποστήριξη στο Αφγανιστάν. Ως εκ τούτου, δεν ήταν ποτέ ικανή να πολεμήσει τους Ταλιμπάν. Ταυτόχρονα, οι Ταλιμπάν αποδείχθηκαν ικανοί να διεξάγουν ενεργό αγώνα χρησιμοποιώντας το δύσκολο έδαφος του Αφγανιστάν. Ιστορικά και κοινωνικά, το Αφγανιστάν έχει μια μαχητική στάση και κουλτούρα απέναντι στην επέμβαση και την κατοχή του από ξένες δυνάμεις. Ως αποτέλεσμα, οι ΗΠΑ απέτυχαν να κάμψουν ή να περιορίσουν την αντίσταση. Όταν οι ΗΠΑ συνειδητοποίησαν ότι δεν θα πετύχαιναν τους επιθυμητούς στόχους τους εκεί, προχώρησαν σε συμφωνία με τους Ταλιμπάν, με την υποστήριξη του Κατάρ. Σύμφωνα με αυτήν τη συμφωνία, οι Ταλιμπάν και η τότε αφγανική κυβέρνηση ήταν πιθανό να συμβιβαστούν και να δημιουργήσουν μια νέα πολιτική δομή στη χώρα σε αυτή τη βάση. Όμως οι Ηνωμένες Πολιτείες συνειδητοποίησαν ότι αυτό δεν θα πετύχαινε και ότι οι Ταλιμπάν θα αναλάμβαναν αντ' αυτού την εξουσία στο Αφγανιστάν. Οι Ταλιμπάν, ωστόσο, πήραν τον έλεγχο της Καμπούλ πολύ πιο γρήγορα από ό,τι νόμιζαν οι ΗΠΑ. Έτσι γίναμε όλοι μάρτυρες μιας απίστευτα τραγικής απόδρασης. Οι συνεργάτες των ΗΠΑ γαντζώθηκαν στα αεροπλάνα που απογειώνονταν σαν να αναζητούσαν σωτηρία σε ένα λάκκο με φίδια. Οι σκηνές αυτής της απόδρασης προκάλεσαν τεράστια ζημιά στη φήμη των Ηνωμένων Πολιτειών. Είχε ως αποτέλεσμα εικόνες που θυμίζουν ξανά και ξανά την ίδια μοίρα των συνεργατών των μεγάλων δυνάμεων. Αυτές οι λήψεις είναι ίσως η πιο τραγική εικόνα αυτού του αιώνα.

Η απόσυρση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν ήταν μέρος ενός σχεδίου: “Αν δεν μπορώ να πάρω τον έλεγχο της χώρας, ας αφήσω άλλους να ασχοληθούν με αυτό το πρόβλημα”. Αυτό ήταν το πολιτικό σκεπτικό πίσω από αυτήν την αποχώρηση. Στην περιφέρεια του Αφγανιστάν υπάρχουν και άλλες χώρες εκτός από το Πακιστάν, τις οποίες οι ΗΠΑ θεωρούν αντιπάλους. Οι ΗΠΑ συμφώνησαν με τους Ταλιμπάν ότι δεν θα υποστήριζαν αντιαμερικανικές οργανώσεις. Επειδή ένα τέτοιο Αφγανιστάν αποτελεί πρωτίστως πρόβλημα για το Ιράν, τη Ρωσία και την Κίνα, οι ΗΠΑ αποχώρησαν από τη χώρα, αποφεύγοντας έτσι την

πραιτέρω αποδυνάμωσή τους και ακόμη περισσότερες απώλειες. Οι πολιτικές δυνάμεις που οργανώνονται σύμφωνα με τη νοοτροπία των Ταλιμπάν σίγουρα δεν θα περιορίσουν τις δραστηριότητές τους στο εσωτερικό τους. Αντίθετα, θα επιδιώξουν να επηρεάσουν τις σουνιτικές ισλαμικές κοινότητες στη στενή τους περιφέρεια. Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, οι ΗΠΑ ακολούθησαν μια πολιτική “Πράσινης Ζώνης” για την εργαλειοποίηση ισλαμικών ομάδων εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης. Σήμερα, αυτή συνεχίζει να είναι η πολιτική των ΗΠΑ έναντι της Ρωσίας. Η Κεντρική Ασία αποτελούσε ανέκαθεν μέρος της σφαίρας ενδιαφέροντος και επιρροής της Ρωσίας. Η πολιτική των ΗΠΑ περιλαμβάνει τη στρατηγική εμπλοκής της Ρωσίας σε συγκρούσεις με ισλαμικά ρεύματα. Στο παρελθόν, η αυτοκρατορία των Αψβούργων και η Γερμανία ακολουθούσαν ακριβώς την ίδια πολιτική έναντι της Ρωσίας. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία πείστηκε από τον Ενβέρ Πασά να πολεμήσει στο πλευρό της Γερμανίας στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εκείνη την εποχή, ο εν λόγω Ενβέρ Πασά ήθελε επίσης να δημιουργήσει έναν ισλαμικό στρατό στην Κεντρική Ασία, πράγμα που κατάφερε να κάνει λόγω της επιρροής της γερμανικής πολιτικής. Ο Κόκκινος Στρατός κατέστρεψε αυτόν τον πράσινο στρατό. Αυτή η πολιτική συνεχίστηκε αργότερα εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης. Παρόλο που η Σοβιετική Ένωση διαλύθηκε κυρίως λόγω εσωτερικών δυναμικών, ο πόλεμός κατά των ισλαμιστικών οργανώσεων, που υποστηρίζονταν από τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, στο Αφγανιστάν έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο σε αυτό.

Επί του παρόντος, τέτοιες οργανώσεις υποστηρίζονται επίσης ως μέρος της αντι-κινεζικής πολιτικής. Είναι γνωστό ότι το αυτόνομο έδαφος των Ουιγούρων χρησιμοποιείται εναντίον της Κίνας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΗΠΑ έχουν σίγουρα σκεφτεί την πιθανότητα ότι η κυβέρνηση των Ταλιμπάν θα οδηγήσει όλο και περισσότερο σε έναν προβληματικό παράγοντα στην κινεζική πλευρά, παρά το γεγονός ότι γεωγραφικά τα μεταξύ τους σύνορα συνδέονται μέσω ενός πολύ στενού διαδρόμου. Τελικά, ήταν η αντίσταση των Ταλιμπάν που ανάγκασε τις ΗΠΑ να υιοθετήσουν την πολιτική που περιγράφεται παραπάνω. Φυσικά, δεν βρίσκουμε σωστή την θρησκοκινούμενη πολιτική των Ταλιμπάν. Η πολιτική τους απέναντι στις γυναίκες δείχνει ξεκάθαρα πόσο αντιδραστική δύναμη είναι. Ωστόσο, πρέπει να αναγνωρίσουμε τη σημασία που μπορεί να αποδοθεί στις πολιτικές των ιμπεριαλιστών κατακτητών στη δημιουργία της σημερινής κατάστασης. Επιπλέον, ο ατομικισμός, ο υλισμός και η αντικοινωνική στάση της καπιταλιστικής νεωτερικότητας δημιουργούν τη βάση για τέτοιες αντιδραστικές δυνάμεις. Αυτό συμβαίνει επειδή η Μέση Ανατολή είναι ασύμβατη με το κοινωνικό μοντέλο της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Κινήματα όπως οι Ταλιμπάν χρησιμοποιούν την απόρριψη της καπιταλιστικής νεωτερικότητας από την κοινωνία. Χρησιμοποιούν την κοινωνικότητα ως βάση για τη δικιά τους στρεβλή θρησκευτική στάση. Έτσι παραποιούν την κοινωνικότητα και στρεβλώνουν τα ιδανικά και τις αξίες της περιοχής. Ο Rêber Apo περιγράφει το ΙΚ ως ένα κίνημα που γεννήθηκε στην κοπριά της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Φυσικά,

υπάρχουν ορισμένες διαφορές μεταξύ των Ταλιμπάν και του ΙΚ. Οι Ταλιμπάν βασίζονται στις παραδοσιακές φυλετικές δομές για να εξασφαλίσουν την επιρροή τους στο Αφγανιστάν. Αν οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας καταφέρουν να αναπτύξουν μια σωστή μορφή κοινωνικότητας και τις κατάλληλες ιδανικές αξίες, μπορούν να βρουν εκεί καλές βάσεις για ανάπτυξη. Επομένως, το Αφγανιστάν καθώς και το Ιράν είναι περιοχές όπου οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας - η εναλλακτική λύση στην καπιταλιστική νεωτερικότητα που βασίζεται στην ιστορική κοινωνικότητα της Μέσης Ανατολής, θα αναπτυχθούν καλά. Όσο πιο ισχυρά οργανώνονται οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας, τόσο πιο αδύναμες γίνονται οργανώσεις όπως οι Ταλιμπάν, επειδή χάνουν τους κοινωνικούς τους πυλώνες.

40 Ποια είναι τα θεμελιώδη προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας;

Μπορούμε να θεωρήσουμε όλες τις αντισυστημικές δυνάμεις ως μέρη των δυνάμεων της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Αν και οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας βρίσκονται συνεχώς σε σοβαρή κρίση, οι αντισυστημικές δυνάμεις δεν έχουν σήμερα την κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική επιρροή που τους αρμόζει. Ενώ οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας διαχειρίζονται με επιτυχία την κρίση τους και διατηρούν την επιρροή τους, οι αντισυστημικές δυνάμεις αδυνατούν να αναπτύξουν την απαραίτητη επιρροή. Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία της κοινωνίας. Αυτό είναι ένα πραγματικά σοβαρό πρόβλημα. Το θεμελιώδες πρόβλημα των αντισυστημικών δυνάμεων είναι η αδυναμία τους να ξεπεράσουν τα ιδεολογικά τείχη της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Σύμφωνα με τον Rêber Apo, ο φιλελευθερισμός πνίγει όλες τις ιδεολογίες που του αντιτίθενται στα ίδια του τα νερά. Ο φιλελευθερισμός – η θεμελιώδης ιδεολογία του καπιταλισμού - καταστρέφει, θολώνει και επηρεάζει την ιδεολογική διαύγεια των αντισυστημικών δυνάμεων. Το αποτέλεσμα είναι ότι η οργάνωση και ο αγώνας αυτών των δυνάμεων παραμένει πολύ αδύναμος. Συχνά οι άνθρωποι μιλούν για αντικαπιταλισμό και υποθέτουν ότι είναι ιδεολογικά αυστηροί σε αυτό το ζήτημα. Αλλά στο πεδίο της σκέψης, της ζωής, του τρόπου οργάνωσης και της επιρροής της δικής τους πρακτικής, οι δυνάμεις αυτές εξακολουθούν να μην καταφέρνουν να ξεπερνάνε την καπιταλιστική νεωτερικότητα. Ο Rêber Apo έχει επανειλημμένα τονίσει τα εξής: “Σκεπτικά, οργανωτικά και πρακτικά, βρίσκομαι σε μια συνεχή κατάσταση εμβάθυνσης και συγκέντρωσης, ώστε να μη μένω μέσα στα όρια που επιβάλλουν και να μην υποκύπτω στον έλεγχο τους. Γι’ αυτό αγωνίζομαι. Και προσπαθώ να διατηρώ τον ρυθμό και το επίπεδό μου σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να ανταποκρίνεται σε αυτό”. Πάντα επαναλάμβανε ότι ως ηγέτης στον τομέα της σκέψης, της οργάνωσης και της πρακτικής, επιδεικνύει ένα στυλ που κανείς δεν μπορεί να θέσει υπό έλεγχο. Ακόμη και πριν ο Rêber Apo αναπτύξει το νέο παράδειγμα, βρισκόταν σε μια συνεχή διαδικασία εμβάθυνσης

της σκέψης και συγκέντρωσης. Αντιλαμβανόταν ως ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντά του τη διαμόρφωση και την οργάνωση των στελεχών. Τα έκανε όλα αυτά προκειμένου να ενισχύσει τη δύναμη της δράσης στην πράξη. Γι' αυτόν, η εκπαίδευση, η οργάνωση και η δράση συνδέονται στενά μεταξύ τους. Ωστόσο, ενόψει της κρίσης της καπιταλιστικής νεωτερικότητας, οι αντισυστημικές δυνάμεις δεν έχουν αρκετή ιδεολογική, οργανωτική και πρακτική δύναμη δράσης.

Στο βιβλίο του Κοινωνιολογία της Ελευθερίας, ο Rêber Aro αναλύει λεπτομερώς τα διάφορα προβλήματα που πρέπει να επιλύσουν οι αντισυστημικές δυνάμεις σήμερα. Τονίζει τη σημασία της υλοποίησης των διανοητικών, ηθικών και πολιτικών καθηκόντων προκειμένου να επιλυθούν αυτά τα προβλήματα και να προωθηθεί η οικοδόμηση μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Γίνεται σαφές ότι για την επιτυχή αντιμετώπιση των διανοητικών καθηκόντων απαιτείται η σωστή κατανόηση των κοινωνικών επιστημών. Ως εκ τούτου, είναι πολύ στοιχειώδες να αναλάβουμε τα υπάρχοντα διανοητικά καθήκοντα με βάση την ορθή κατανόηση της κοινωνικής επιστήμης. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να δημιουργηθούν παντού ανεξάρτητες και ποικιλόμορφα προσανατολισμένες ακαδημίες. Αυτές μπορούν να συνδεθούν σε παγκόσμιο επίπεδο για να σχηματίσουν ένα δημοκρατικό-ομοσπονδιακό σύστημα ακαδημιών. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να αναπτυχθούν τρόποι υπέρβασης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού και των προβλημάτων που αυτός προκαλεί.

Ένα θέμα που αναδεικνύει ο Rêber Aro είναι η ηθικοπολιτική φύση της κοινωνίας. Τα κρατικά συστήματα εξουσίας ή εκμετάλλευσης επιτίθενται ιστορικά πάντα με συνέπεια στην κοινωνική ηθική προκειμένου να εκμεταλλεύονται τις κοινωνίες. Ενώ η κοινωνία λειτουργεί με βάση την ηθική, το κράτος πιέζει την ηθική και επικεντρώνεται στο να θέσει την κοινωνία υπό τον έλεγχο του με τη βοήθεια των νόμων. Ωστόσο, ο Rêber Aro επισημαίνει ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της κοινωνικής ηθικής και της δημοκρατίας και ότι η κοινωνία εξασφαλίζει την επιβίωσή της σε αυτή τη βάση.

Για να επιτελέσει κανείς σωστά τα καθήκοντα που σχετίζονται με την πνευματική και κοινωνική ηθική, πρέπει να ανταποκριθεί και στα υφιστάμενα πολιτικά καθήκοντα. Η κοινωνία είναι πρωτίστως μια ηθική και πολιτική ύπαρξη. Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας, η εξουσία και το κράτος πάντα περιόριζαν αυτές τις δύο σφαίρες της κοινωνίας, επιβάλλοντας έτσι τη δική τους ηγεμονία. Ενώ η πολιτική επιτρέπει στην κοινωνία να ζει μια ελεύθερη ζωή, το κράτος απλώς διοικεί προκειμένου να μπορεί να ελέγχει την κοινωνία. Συχνά λέγεται ότι όσο περισσότερη δημοκρατία υπάρχει, τόσο λιγότερο υπάρχει το κράτος. Σε συνέχεια αυτού, μπορούμε να πούμε: όσο λιγότερο κράτος, τόσο περισσότερη πολιτική, ή όσο περισσότερο κράτος, τόσο λιγότερη πολιτική. Επομένως, ένα θεμελιώδες καθήκον είναι να κατανοήσουμε την πολιτική ως τέχνη της ελευθερίας και να δώσουμε στην κοινωνία τη δυνατότητα να πολιτικοποιηθεί. Αν κατανοήσουμε

την πολιτική κοινωνία ως κάτι που επιδιώκει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της με ελευθερία, γίνεται σαφής η μεγάλη σημασία της δημιουργικότητας, δηλαδή της αποφυγής του δογματισμού και της ακαμψίας.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουν όλες και όλοι το εξής γεγονός: οι λαοί ανέκαθεν αντιστέκονταν στις προσπάθειες του κράτους να περιορίσει τη σφαίρα της πολιτικής και να επιβάλει τη δική του ηγεμονία. Ένα από τα σημαντικότερα μέσα αυτής της αντίστασης ήταν πάντα η υπεράσπιση του πεδίου της πολιτικής, δηλαδή της δυνατότητας να έχουν τις δικές τους συζητήσεις και αποφάσεις. Ιστορικά, από την τριάδα της ζωής, της καθοδήγησης και της δικαιοδοσίας, το τελευταίο πράγμα που έπεσε υπό τον έλεγχο των κυρίαρχων ήταν η ίδια η ζωή. Καμία άλλη μορφή νεωτερικότητας και ηγεμονίας δεν διεκδίκησε μέχρι σήμερα τόσο έντονα όσο η καπιταλιστική νεωτερικότητα να επεκτείνει τη δική της ηγεμονία στα επιμέρους κύτταρα της κοινωνίας, δηλαδή να εκμηδενίσει πλήρως το πεδίο της πολιτικής. Τα πολιτικά καθήκοντα συνίστανται επομένως πρώτα και κύρια στην οργάνωση ενάντια σε αυτές τις επιθέσεις και στην ανάλογη αντίσταση. Η αντίσταση είναι κατά συνέπεια η πιο αποτελεσματική μορφή πολιτικής.

Φυσικά, όλοι πρέπει να γνωρίζουν ότι αυτή η αντίσταση σημαίνει την οικοδόμηση μιας κοινοτικής κοινωνίας βασισμένης στην οικολογική βιομηχανία και την μετατροπή της σε ένα σύστημα βασισμένο στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό. Είναι ζωτικής σημασίας αυτό το δημοκρατικό-ομοσπονδιακό σύστημα να οικοδομηθεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και σε παγκόσμια κλίμακα. Εάν όλες αυτές οι προσπάθειες γίνουν με τη βοήθεια της δημοκρατικής πολιτικής της κοινωνίας, θα οδηγήσουν σε καλά αποτελέσματα. Έτσι, η ηθικοπολιτική ουσία της κοινωνίας μπορεί να προστατευθεί και να ενισχυθεί με αυτόν τον τρόπο. Η υπεράσπιση της κοινωνίας σημαίνει προστασία και ενίσχυση των ηθικοπολιτικών χαρακτηριστικών της. Ο Rêber Apo ανέπτυξε ένα νέο παράδειγμα με βάση την κριτική του στον υπαρκτό σοσιαλισμό και τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα. Αυτό το παράδειγμα, μέσω της ιδεολογικής και θεωρητικής του γραμμής, καθιστά δυνατή την επιτυχή εκπλήρωση όλων αυτών των διαφορετικών καθηκόντων.

Για την επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων και την επιτυχή εκπλήρωση των καθηκόντων που αναφέρθηκαν προηγουμένως, είναι σημαντικό να οικοδομηθεί ο "Δημοκρατικός Συνομοσπονδισμός των Λαών". Αν ο καπιταλισμός και η νεωτερικότητά του εξαπλώνονται παγκοσμίως, οι αντισυστημικές δυνάμεις πρέπει επίσης να αναπτύξουν μια διεθνιστική αυτογνωσία ως απάντηση σε αυτό. Είναι ακριβώς αυτό που εννοούμε με τον "Δημοκρατικό Συνομοσπονδισμό των Λαών". Όσο πιο ισχυρός γίνεται αυτός, τόσο περισσότερο θα αναπτυχθεί η Παγκόσμια Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Εθνών ως εναλλακτική λύση στον ΟΗΕ.

Τι είδους πολιτικό αγώνα πιστεύετε ότι πρέπει να διεξάγουν σήμερα οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας, και ιδίως οι σοσιαλιστικές δυνάμεις;

Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας βρίσκονται μόνιμα σε κατάσταση κρίσης. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η καπιταλιστική νεωτερικότητα απλώς θα διαλυθεί από μόνη της μέσα σε αυτή την κρίση και έτσι θα ξεπεραστεί. Δεν αρκεί να πούμε απλώς ότι τον καπιταλισμό θα ακολουθήσει οπωσδήποτε ο σοσιαλισμός. Διότι οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας θα προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους ακόμη και σε αυτή την κατάσταση κρίσης, όσο δεν αναδύεται μια εναλλακτική πολιτική και ένα εναλλακτικό σύστημα κοινωνικής ζωής. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα υπάρχει σήμερα ούτως ή άλλως μόνο με τη μορφή διαχείρισης της κρίσης. Οι αντισυστημικές δυνάμεις πρέπει να είναι τουλάχιστον εξίσου δημιουργικές με τις δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Πρέπει να ενισχύσουν τον αγώνα τους τόσο σε μεμονωμένες χώρες όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η βελτίωση του αγώνα δεν είναι εφικτή στηριζόμενοι μόνο σε μια κοινωνική ομάδα σε μεμονωμένες χώρες, ούτε στηριζόμενοι μόνο σε μια πολιτική δύναμη σε παγκόσμιο επίπεδο. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα έχει επιδεινώσει σημαντικά τις διαφορές εισοδήματος μεταξύ και εντός των διαφόρων χωρών.

Αυτό, φυσικά, δημιουργεί μια καλή βάση για την εντατικοποίηση του αγώνα στις αντίστοιχες χώρες και παγκοσμίως. Αλλά το να θεωρούμε μόνο αυτές τις λίγες πτυχές ως πρόβλημα στις χώρες και στον κόσμο συνολικά οδηγεί σε περιορισμό και αποδυνάμωση του αγώνα.

Επομένως, πρέπει να αναγνωριστεί η ποικιλομορφία των προβλημάτων, να προσεγγιστούν δημιουργικά οι κύκλοι που επηρεάζονται από αυτά τα προβλήματα, ώστε να οργανωθούν ανάλογα. Η απλή παραδοχή ότι τα προβλήματα θα λυθούν μόνα τους όταν καταρρεύσει ο καπιταλισμός θα ήταν μια πολύ απλή και επιφανειακή στάση. Η εμπάθυνση των κοινωνικών προβλημάτων δεν οδηγεί αναγκαστικά στην οργάνωση και τον αγώνα. Είναι ζωτικής σημασίας να γνωρίζουμε πώς να αντιμετωπίσουμε και να οργανώσουμε όλες αυτές τις κοινωνικές ομάδες. Είναι εξίσου σημαντικό να θέσουμε σε εφαρμογή τις σωστές πολιτικές και το οργανωτικό μοντέλο που τις συνοδεύει, ώστε να τις φέρουμε όλες σε έναν κοινό αγώνα.

Αυτή τη στιγμή, οι αντισυστημικές δυνάμεις - συμπεριλαμβανομένων των σοσιαλιστικών δυνάμεων - δεν καταφέρνουν να προωθήσουν επαρκώς αυτό το είδος οργάνωσης και αγώνα. Ταυτόχρονα, ο καπιταλισμός δεν είναι ένα οποιοδήποτε σύστημα εκμετάλλευσης. Η νεωτερικότητα αυτού του συστήματος είναι επίσης πολύ διαφορετική από τις νεωτερικότητες του παρελθόντος. Ο

καπιταλισμός δεν εκμεταλλεύεται και δεν καταπιέζει απλώς μια τάξη. Το σύστημα αυτό στρέφεται κατά της κοινωνίας στο σύνολό της. Η καταστροφή της κοινωνίας είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα του καπιταλισμού. Ο σοσιαλισμός, από την άλλη πλευρά, υπερασπίζεται την κοινωνικότητα ενάντια στον καπιταλισμό. Κατά συνέπεια, πρέπει να οργανωθεί σύμφωνα με μια ιδεολογική-θεωρητική πολιτική γραμμή που δεν ασχολείται μόνο με τα προβλήματα μιας μόνο τάξης, αλλά με την κοινωνία στο σύνολό της, υπερασπιζόμενος βασικά την κοινωνία. Αυτού του είδους ο αγώνας πρέπει να διεξάγεται.

44

Οι σοσιαλιστικές δυνάμεις πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ιδεολογικού προσανατολισμού. Αν δεν το κάνουν αυτό, πολλές από τις αντισυστημικές δυνάμεις είτε δεν θα μπορέσουν να διεξάγουν αποτελεσματικό αγώνα είτε οι δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας μαζί με τη φιλελεύθερη ιδεολογία τους θα δράσουν σε αυτές τις δυνάμεις με τέτοιο τρόπο ώστε να μην αποτελούν πλέον απειλή για το σύστημα. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο οι σοσιαλιστικές δυνάμεις, δηλαδή οι υποστηρικτές της δημοκρατικής κοινωνικότητας, να αναπτύξουν ιδεολογική σαφήνεια. Γιατί ακόμα οι δημοκρατικές-σοσιαλιστικές δυνάμεις δεν έχουν επαρκή σαφήνεια στο ιδεολογικό πεδίο. Δεν έχουν ακόμη απελευθερωθεί από την κρατική νοστορπία. Και οι αναρχικοί, οι οποίοι αποτελούν επίσης μέρος των αντισυστημικών δυνάμεων, δεν καταφέρνουν ακόμη να εφαρμόσουν ένα εναλλακτικό σύστημα στην καπιταλιστική νεωτερικότητα. Όσον αφορά τις φεμινίστριες, οι οποίες παίζουν πολύ καθοριστικό ρόλο στα αντισυστημικά κινήματα, μπορούμε να πούμε ότι έχουν μεγάλα προβλήματα στην ανάπτυξη ενός εναλλακτικού συστήματος που βασίζεται στις γυναίκες και γεμίζει με το πνεύμα των γυναικών. Στην πραγματικότητα, ορισμένες από αυτές βρίσκονται σε μεγάλο βαθμό υπό την επιρροή του φιλελευθερισμού. Οι άλλες αντισυστημικές δυνάμεις χαρακτηρίζονται ίσως ακόμη περισσότερο από όλες αυτές τις ελλείψεις. Για το λόγο αυτό, οι δημοκρατικές-σοσιαλιστικές δυνάμεις πρέπει να είναι πολύ σαφείς σχετικά με τη στρατηγική τους για τη δημοκρατική νεωτερικότητα. Ένα άλλο πραγματικά πολύ σοβαρό πρόβλημα είναι όταν αυτοαποκαλούμαστε ιδεολογικά και θεωρητικά σοσιαλιστές και κοινωνικοί, αλλά η ζωή μας δεν διαμορφώνεται κοινωνικά και κοινοτικά ανάλογα. Οι ατομικιστικές και μικροαστικές επιρροές είναι πολύ έντονες εδώ. Έτσι, όσοι σκέφτονται κοινωνικά, αλλά δεν ζουν ανάλογα, δεν θα μπορέσουν να αγωνιστούν για την υπέρβαση της καπιταλιστικής νεωτερικότητας.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η τεράστια επιρροή της οικονομικής σκέψης στον αγώνα που διεξάγεται στο όνομα της εργατικής τάξης και του σοσιαλισμού. Αντί να είναι εργαλεία του αγώνα ενάντια στον καπιταλισμό και για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού, τα συνδικάτα σήμερα έχουν γίνει οργανώσεις που φιλελευθεροποιούν τον αγώνα. Ο Rêber Apo το αποκαλεί “επαιτεία για περισσότερους μισθούς” όταν ο οικονομικο-δημοκρατικός αγώνας δεν

διεξάγεται με τον σωστό τρόπο. Τα συνδικάτα δεν εργάζονται για την υπέρβαση του καπιταλισμού, αλλά παίζουν το ρόλο οργανώσεων που έχουν ως στόχο την υλική βελτίωση της ζωής στον καπιταλισμό. Αντίστοιχα, είναι απαραίτητο για την ύπαρξη του συστήματος να παρέχεται στους εργαζόμενους ένας περιορισμένος μισθός και έτσι να τους δίνεται κάποια πρόσβαση σε καταναλωτικά αγαθά. Τα συνδικάτα διατηρούν ζωντανό τον καπιταλισμό και γίνονται και τα ίδια μέρος του. Επομένως, ο αγώνας όλων των σοσιαλιστών πρέπει να είναι να διεξάγουν έναν αγώνα για να αρχίσουν να οικοδομούν την κοινωνικότητα και την κοινωτική ζωή σήμερα. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα έχει μετατρέψει τους ανθρώπους σε όντα που αγωνίζονται μόνο για την κατανάλωση υλικών αγαθών. Χωρίς κατανάλωση, ο καπιταλισμός δεν μπορεί να επιβιώσει.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα στο πλαίσιο αυτό είναι η κατανόηση του δημόσιου ελέγχου. Η κρατική νοοτροπία ως μέρος της κατανόησης του σοσιαλισμού πρέπει να εγκαταλειφθεί, και μαζί της η προσπάθεια για κρατικοποίηση. Αυτή η νοοτροπία βασίζεται τελικά στην κατανόηση του κρατικού καπιταλισμού όσον αφορά τον δημόσιο έλεγχο. Οι αριστερές δυνάμεις πρέπει να απελευθερωθούν από αυτή την αντίληψη. Στην απάντησή μας στην ερώτηση για το COVID-19, μιλήσαμε για την κοινωνικοποίηση των ιδρυμάτων υγείας. Επισημάναμε ότι ο πραγματικός δημόσιος έλεγχος μπορεί να διασφαλιστεί με την υπαγωγή των ιδρυμάτων υγείας στη διαχείριση δημοκρατικών θεσμών στον τομέα της υγείας. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα βρίσκονται επίσης βασικά υπό τον έλεγχο του κράτους. Όταν τα ιδρύματα βρίσκονται υπό τον έλεγχο του κράτους, αυτό δεν σημαίνει ότι ανήκουν στην κοινωνία - το αντίθετο μάλιστα. Το κρατικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ενάντια στην κοινωνία. Ωστόσο, όταν ο τομέας της εκπαίδευσης διοικείται και οργανώνεται από τα θεσμικά όργανα και τους ανθρώπους που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα, τότε πραγματικά ανήκει στην κοινωνία. Μόνο τότε μπορούμε να μιλάμε πραγματικά για ένα εκπαιδευτικό σύστημα της κοινωνίας. Επομένως, η αντίληψη της εξίσωσης του δημόσιου ελέγχου με τον κρατικό έλεγχο πρέπει να εγκαταλειφθεί. Σε αυτή τη βάση, πρέπει να διεξαχθεί ένας αγώνας για την κοινωνικοποίηση όλων των τομέων.

Αναμφίβολα, ο αγώνας των καταπιεσμένων τάξεων είναι πολύ σημαντικός. Ωστόσο, σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας, δεν πολέμησαν μόνο οι δούλοι και οι δουλοπάροικοι ενάντια στο κρατικό σύστημα εξουσίας. Οι λαοί και οι άνθρωποι της υπαίθρου έχουν επίσης ιστορικά αγωνιστεί ακατάπαυστα για τη συνέχιση της κοινωνικής τους ζωής. Πρέπει να κατανοήσουμε πολλές από τις εξεγέρσεις που έλαβαν χώρα σε όλη την ιστορία ως λαϊκές αντιστάσεις για την υπεράσπιση της κοινωνικής ζωής. Έτσι, η ταξική πάλη αποτελεί μόνο ένα μέρος των κοινωνικών αγώνων. Ακόμη και σήμερα, υπάρχουν πολυάριθμες δυνάμεις εκτός της εργατικής τάξης που θέλουν να υπερασπιστούν τις κοινωνικές τους αξίες και τα χαρακτηριστικά τους ενάντια στον καπιταλιστικό εκσυγχρονισμό. Ο πρωταγωνιστικός ρόλος των γυναικείων κινημάτων σήμερα είναι μια έκφραση

αυτού ακριβώς του γεγονότος. Τα οικολογικά κινήματα είναι επίσης πολύ σημαντικές αντισυστημικές δυνάμεις. Χωρίς να πάρει κανείς θέση ενάντια στο βιομηχανισμό και να κάνει στόχο του την οικολογική βιομηχανία, δεν μπορεί να είναι ούτως ή άλλως σοσιαλιστής, δηλαδή να υπερασπιστεί την κοινωνία. Ένας αντικαπιταλιστικός αγώνας που δεν καθοδηγεί τον κοινωνικό αγώνα ευρέως δεν θα μπορέσει να οδηγήσει στα επιθυμητά αποτελέσματα. Ο αγώνας ενάντια στον καπιταλισμό θα είναι επιτυχής μόνο αν στρέφεται ενάντια σε ολόκληρη τη νεωτερικότητα του καπιταλισμού.

Επομένως, πρέπει να ακολουθηθεί η αρχή: Όσο πιο οργανωμένη είναι η κοινωνία, τόσο πιο δυνατός θα είναι ο αγώνας. Διαφορετικά, οι εργαζόμενοι, οι γυναίκες, η νεολαία και άλλες κοινωνικές ομάδες θα δραστηριοποιούνται μόνο σε σχέση με τα ζητήματα που αφορούν τους ίδιους/-ες. Αυτές θα είναι τότε απλές δράσεις διαμαρτυρίας. Οι οργανωμένες κοινωνικές ομάδες, ωστόσο, οδηγούν έναν αγώνα με σαφείς στόχους. Κάτω από τις συνθήκες της καπιταλιστικής νεωτερικότητας, υπάρχουν μόνιμες πράξεις και καταπίεση, οι οποίες προκαλούν απόρριψη και κριτική από την πλευρά των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και των αντισυστημικών δυνάμεων. Τότε εμφανίζονται οργανωμένες και μη οργανωμένες αντιδράσεις εναντίον αυτών. Αν η οργάνωση είναι μόνο ένας αγώνας ενάντια σε αυτές τις μορφές καταπίεσης, ο αγώνας δεν θα έχει συνεχή χαρακτήρα. Μόνο όταν η οικοδόμηση ενός κοινωνικού συστήματος είναι ο στόχος, θα υπάρχει συνεχής αγώνας. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να μετασχηματιστεί η οργάνωση των διαφόρων κοινωνικών ομάδων σε ένα σύστημα βασισμένο σε έναν δημοκρατικό-συνομοσπονδο τρόπο οργάνωσης. Αν αντίθετα, όπως στο παρελθόν, ένα συγκεντρωτικό σύστημα ανακηρύσσεται ως στόχος στο όνομα του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού, αυτοί οι τύποι οργάνωσης θα χάσουν την μαχητική τους δύναμη. Επειδή οι συγκεντρωτικές μορφές οργάνωσης αποδυναμώνουν τις συζητήσεις, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τη θέληση των κοινωνιών και των οργανώσεων, εξασθενούν και τα αντιστασιακά χαρακτηριστικά τους.

Οι διάφορες ομάδες της κοινωνίας πρέπει να οργανωθούν με τη μορφή κοινοτήτων και συμβουλίων. Αυτό πρέπει να εξελιχθεί σε κουλτούρα. Κατά συνέπεια, το μέτρο του να είσαι σοσιαλιστής είναι να παίζεις ηγετικό ρόλο στην οικοδόμηση κοινοτήτων και συμβουλίων. Το να ηγείσαι εδώ, ωστόσο, δεν πρέπει να σημαίνει να παίρνεις τη θέση του λαού και να ηγείσαι στο όνομά του. Το να ηγείσαι σημαίνει να εκπαιδεύεις και να οργανώνεις. Ο ηγετικός ρόλος πρέπει πάντα να βρίσκεται στα χέρια του λαού. Επομένως, κάθε σοσιαλιστής και σοσιαλίστρια πρέπει οπωσδήποτε να ζει μια κοινοτική ζωή που κρατάει μεγάλη απόσταση από τον υλισμό και τον ατομικισμό.

Η καπιταλιστική νεωτερικότητα παρέχει σε διάφορες ομάδες την ευκαιρία να διαμαρτύρονται κατά καιρούς. Οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα σε ένδειξη

διαμαρτυρίας και διεκδίκησης δικαιωμάτων δεν ενοχλούν ιδιαίτερα τους καπιταλιστές. Αυτού του είδους οι διαμαρτυρίες έτσι κι αλλιώς μετά από κάποιο χρονικό διάστημα λήγουν. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η κοινωνία δεν έχει οργανωθεί πλήρως και δεν έχει ως στόχο την οικοδόμηση ενός συστήματος. Επιπλέον, συχνά υπάρχει μια αντίληψη που θέλει πρώτα να συντρίψει το κράτος και μετά να οικοδομήσει το δικό του σύστημα. Κατά συνέπεια, η κοινωνική ζωή και το σύστημα αναβάλλονται για το μέλλον. Τέτοιες στάσεις δεν εξασφαλίζουν έναν συνεχή αγώνα. Και δεν καθιστούν δυνατή την οργάνωση και τις δομές ικανές να συντρίψουν το κράτος και να οικοδομήσουν ένα δημοκρατικό κοινωνικό σύστημα σε περίπτωση κρίσης. Επομένως, αν μιλάμε για να ξεκινήσουμε σήμερα να χτίζουμε τη δημοκρατική κοινωνία ως δικό μας σύστημα δίπλα στο κράτος, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια αντίστοιχη οργάνωση και μια δημοκρατική-συνομόσπονδη οργανωτική δομή. Μια τέτοια οργανωμένη κοινωνία απαιτεί ταυτόχρονα ένα ισχυρό σύστημα αυτοάμυνας. Οι οργανωμένες κοινωνίες ξέρουν πώς να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Όταν όλες οι αντισυστημικές δυνάμεις έχουν αναπτυχθεί σε ένα δημοκρατικό-ομοσπονδιακό οργανωτικό σύστημα σε τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, αυτό σημαίνει επίσης την ανάπτυξη μιας δύναμης αυτοάμυνας που μπορεί να αποκρούσει μια μεγάλη ποικιλία επιθέσεων. Επειδή αυτές οι κοινότητες έχουν ήδη οικοδομήσει τα δικά τους συστήματα, μπορούν να ξεπεράσουν το κράτος και να επιβάλουν τα δικά τους δημοκρατικά συστήματα. Ή μπορούν να εξαναγκάσουν το κράτος να υπάρχει δίπλα-δίπλα με τη δημοκρατία.

Σήμερα, οι αγώνες στις επιμέρους χώρες και σε παγκόσμιο επίπεδο δεν μπορούν πλέον να διεξάγονται με βάση την πολιτική αντίληψη του 20ού αιώνα. Αν δεν είσαι δημοκρατικός, δεν θα μπορέσεις να είσαι αντισυστημικός ή αντιιμπεριαλιστής. Να είσαι ενάντια στη δημοκρατία, να είσαι καπιταλιστής, να έχεις μια ανδρική ηγεμονική νοοτροπία και να καταπιέζεις διαφορετικούς λαούς και κοινότητες και μετά να αποκαλείς τον εαυτό σου αντιιμπεριαλιστή!

Αυτό απλά δεν είναι μια σωστή στάση. Ο υπαρκτός σοσιαλισμός υποστήριξε πολυάριθμους δικτάτορες με τους οποίους ήταν σε επαφή. Αυτές οι χώρες ονομάστηκαν αντιιμπεριαλιστικές επειδή είχαν σχέσεις με τη Σοβιετική Ένωση. Οι δικτατορικές και αντιδημοκρατικές πολιτικές δυνάμεις και οργανώσεις δεν στηρίζονται στην κοινωνία. Για να είναι κανείς αντιιμπεριαλιστής, πρέπει να στηρίζεται στο λαό και να αναπτύσσει τη θέληση να αντισταθεί μέσω της δύναμης του λαού. Ο αντιιμπεριαλισμός χωρών, πολιτικών δυνάμεων και οργανώσεων που δεν απολαμβάνουν την υποστήριξη του λαού παραμένει ένα κάστρο στον αέρα. Το χρησιμοποιούν μόνο για να συγκαλύψουν την καταπίεση του λαού. Αυτό μπορούμε να το παρατηρήσουμε πιο έντονα στη Μέση Ανατολή. Οι ίδιοι οι λαοί τους υπόκεινται σε διάφορες μορφές τυραννίας και ταυτόχρονα παρουσιάζονται ως αντι-αμερικανοί ή αντι-οποιοιδήποτε. Το είδαμε αυτό πολύ καθαρά στην περίπτωση του φασιστικού συνασπισμού του

AKP (Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης) και του MHP (Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης) στην Τουρκία. Για να καταλάβει κανείς αν μια χώρα ή μια πολιτική δύναμη είναι αντιιμπεριαλιστική, πρέπει να παρατηρήσει προσεκτικά αν ο αγώνας της βασίζεται στο λαό ή όχι. Αυτό πρέπει να είναι το θεμελιώδες κριτήριο. Οι χώρες και οι πολιτικές ομάδες που δεν βασίζονται στο λαό τους μπορούν να κρατηθούν στα πόδια τους μόνο με τη βοήθεια άλλων δυνάμεων. Γίνονται όργανα που χρησιμοποιούνται από διάφορες δυνάμεις στους μεταξύ τους ανταγωνισμούς. Στον κόσμο του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, το να είσαι αντιιμπεριαλιστής χωρίς να παίρνεις θέση ενάντια στον καπιταλισμό μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε προσωρινές εξαιρέσεις. Και αυτό, επίσης, δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως αντιιμπεριαλισμός, αλλά ως μια θέση που λαμβάνεται με βάση στιγμιαίες αντιφάσεις. Όσοι και όσες δεν παίρνουν μια πραγματικά αντιιμπεριαλιστική στάση και δεν βασίζουν τον αντιιμπεριαλισμό τους στον εκδημοκρατισμό και τον αντικαπιταλισμό, αναπόφευκτα θα πάρουν θέση στο πλευρό των κυρίαρχων τάξεων της χώρας τους. Όσο κι αν κάποιος αποκαλεί τον εαυτό του αντιιμπεριαλιστή σε αυτή την περίπτωση, αυτό δεν θα μπορέσει να συγκαλύψει το γεγονός ότι είναι ένας συνεργάτης άλλων δυνάμεων.

Σχετικά με την Ακαδημία της Δημοκρατικής Νεωτερικότητας

Ως Ακαδημία της Δημοκρατικής Νεωτερικότητας, προσπαθούμε να διαδώσουμε τις ιδέες και την πλούσια εμπειρία του Κουρδικού Κινήματος Ελευθερίας και το παράδειγμα της Δημοκρατικής Νεωτερικότητας. Οι εκδοτικές μας δραστηριότητες αποσκοπούν στην έναρξη συζητήσεων με ακτιβιστές, ακαδημαϊκούς και διάφορα αντισυστημικά και κοινωνικά κινήματα, προκειμένου να προχωρήσουμε στην αναζήτηση μιας ριζοσπαστικής εναλλακτικής λύσης στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και στην πραγματοποίηση μιας ελεύθερης ζωής. Μέσα από το εκπαιδευτικό μας έργο, θέλουμε να δημιουργήσουμε μια νέα κατανόηση της δημοκρατικής πολιτικής, του κοινωνικού διαφωτισμού και μιας νέας πολιτικο-ηθικής συνείδησης. Ορισμένες διαστάσεις των κοινωνικών ζητημάτων με τα οποία ασχολούμαστε είναι η κοινωνιολογία της ελευθερίας, η συνύφανση γραμμών αντίστασης, η δημοκρατική αυτονομία, η απελευθέρωση των γυναικών, η αυτονομία των νέων, η κοινωνική οικολογία, η κοινοτική οικονομία και η τέχνη και ο πολιτισμός. Μέσα από την ανάπτυξη πλατφορμών και δικτύων, θέλουμε να συμβάλουμε στην ενίσχυση της διεθνούς ανταλλαγής εμπειριών και να συνυψάνουμε τους υπάρχοντες αγώνες, σύμφωνα με την πρόταση της Παγκόσμιας Δημοκρατικής Συνομοσπονδίας. Για να ξεπεραστεί η καπιταλιστική νεωτερικότητα, απαιτούνται συγκεκριμένες τοπικές και παγκόσμιες θεσμικές εναλλακτικές λύσεις. Αν καταφέρουμε να επεκτείνουμε τη δημοκρατική πολιτική στην καθημερινή ζωή -μέσω συμμαχιών, συμβουλίων, κοινοτήτων, συνεταιρισμών, ακαδημιών- το τεράστιο πολιτικό δυναμικό της κοινωνίας θα ξεδιπλωθεί και θα χρησιμοποιηθεί για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. Υπό αυτή την έννοια, βλέπουμε τις δραστηριότητές μας ως συμβολή στην εκδίπλωση της Δημοκρατικής Νεωτερικότητας και του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού.

Ας συνεργαστούμε για να υλοποιήσουμε τα όνειρα και τις ουτοπίες μας. Ένας άλλος κόσμος δεν είναι μόνο εφικτός - δεδομένης της παγκόσμιας κατάστασης, είναι οπωσδήποτε απαραίτητος. Ας αρχίσουμε να χτίζουμε μαζί το μέλλον μας στο παρόν, η αναμονή θα ήταν τρέλα.

Περισσότερες πληροφορίες στα γερμανικά, ισπανικά, αγγλικά και ιταλικά μπορείτε να βρείτε εδώ: <https://democraticmodernity.com>

Επί του παρόντος, οι αντισυστημικές δυνάμεις - συμπεριλαμβανομένων των σοσιαλιστικών δυνάμεων - δεν καταφέρνουν να προωθήσουν επαρκώς ένα τέτοιο είδος οργάνωσης και αγώνα. Ταυτόχρονα, ο καπιταλισμός δεν είναι ένα οποιοδήποτε σύστημα εκμετάλλευσης. Η νεωτερικότητα αυτού του συστήματος είναι επίσης πολύ διαφορετική από τις νεωτερικότητες του παρελθόντος. Ο καπιταλισμός δεν εκμεταλλεύεται και δεν καταπιέζει απλώς μια τάξη. Το σύστημα αυτό στρέφεται κατά της κοινωνίας στο σύνολό της. Η καταστροφή της κοινωνίας είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα του καπιταλισμού. Ο σοσιαλισμός, από την άλλη πλευρά, υπερασπίζεται την κοινωνικότητα ενάντια στον καπιταλισμό. Κατά συνέπεια, πρέπει να οργανωθεί σύμφωνα με μια ιδεολογική-θεωρητική πολιτική γραμμή που δεν ασχολείται μόνο με τα προβλήματα μιας μόνο τάξης, αλλά με την κοινωνία στο σύνολό της, υπερασπιζόμενος βασικά την κοινωνία. Αυτού του είδους ο αγώνας πρέπει να διεξαχθεί.

email: info@democraticmodernity.com

web: <https://democraticmodernity.com/>